

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2015. december 18-i nyilvános ülésére

Tárgy:	A Helyi Esélyegyenlőségi Program módosítása
Előterjesztő:	Dobó Zoltán polgármester
Előkészítette:	Varga Béláné közoktatási referens
Megtárgyalja:	Humán Bizottság
Meghívandó:	Bajner Imre, Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola intézményvezetője Stolár Mihály, Szász Márton Általános Iskola intézményvezetője Kövesdi Anett, Veszprémi Szakképzési Centrum Szász Márton Szakiskolájának intézményvezetője Horváth Zoltánné, Tapolcai Kertvárosi Óvoda intézményvezetője Sikos Rita, Tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet intézményvezetője

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot (HEP) fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 145/2013. (IX. 20.) számú határozatával, 2013. szeptember 20-án fogadta el a település öt évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját, amelynek áttekintése 2015-ben időszakosvá vált.

Az áttekintést követően a képviselő-testület megállapította, hogy az elmúlt két évben a program helyzetelemzésében bemutatott jellemzőkben, és ebből következően az intézkedési tervben olyan változások történtek, amelyek indokolják a felülvizsgálatot és a program módosítását. A képviselő-testület a felülvizsgálatról a 171/2015. (X.30.) számú határozatában döntött.

Döntésénél az alább felsorolt főbb szempontokat vette figyelembe:

- Szükségessé vált a „célcsoportokra” vonatkozó adatok frissítése, adathiányok pótlása, az új adatok elemzéséhez kapcsolódó következtetések levonása, a települési adatok és a 2011-es népszámlálás vonatkozó eredményeinek összehasonlítása, valamint a beazonosított problémák felülvizsgálata.
- Tapolca Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testülete a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 98. § (1) bekezdése alapján az 5/2015. (III.04.) Nkt. határozatával kimondta feloszlását, az ő esélyegyenlőségi tevékenységükre már nem számíthat a képviselő-testület.

- Befejeződött Tapolca város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának (ITS) felülvizsgálata. Az aktualizált stratégia kiemelt célja, hogy megalapozza a 2014-2020-as időszakban rendelkezésre álló uniós támogatások eredményes és hatékony felhasználását. A HEP felülvizsgálata során a HEP és az ITS közötti összhangot prioritásként kell kezelni.
- Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 39/2015. (IV. 24.) számú határozatával fogadta el a város 2015-2019-i időszakra vonatkozó Gazdasági Programját, mely meghatározza az önkormányzat gazdasági döntéseinek fő irányait, preferenciáit, vezérfonalként szolgál az önkormányzat számára döntései - beleértve az éves költségvetések összeállítása és a külső források bevonására irányuló pályázatok előkészítése és benyújtása kapcsán meghozandó döntéseket – megalapozásához és meghozatalához.
- Változások történtek az egyes ellátások jogi szabályozásában. Pl. Szociális, gyermekvédelmi törvény módosítása, közfoglalkoztatás rendszerének átalakítása stb.

A HEP módosításához az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatállományát használtuk.

Munkánk során támaszkodtunk az intézmények adatszolgáltatásaira (iskolák, óvodák, Szociális Egészségügyi és Alapellátási Intézet) és a településen működő civil szervezetek, vállalkozások által szolgáltatott információkra, önkormányzati adatokra és dokumentumokra, az önkormányzat stratégiai dokumentumaiban feltárt megállapításokra, vizsgálatokra, és nem utolsósorban az önkormányzat rendeleteire. (szociális, adó, lakásrendelet stb.)

A HEP módosítása során számba vettük a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők) tartozók számának, arányának, valamint helyzetének alakulását az elmúlt időszakban, áttekintettük a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésüket, valamint feltártuk az adott területen jelentkező problémákat.

A HEP intézkedési tervében megfogalmazott intézkedéseket javítottuk, pontosítottuk, korrigáltuk.

A módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete
Tapolca Város felülvizsgált és módosított Helyi
Esélyegyenlőségi programját az 1. sz. melléklet szerint
elfogadja.

Határidő: 2015. december 31.

Felelős: polgármester

Tapolca, 2015. december 10.

Dobó Zoltán
polgármester

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tapolca Város Önkormányzata

2013-2018.
Felülvizsgálva: 2015.

TARTALOM

I. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)	3
1. Bevezetés.....	3
2. A település bemutatása	3
3. Értékeink, küldetésünk	7
4. Célok.....	9
II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMLÉSE	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. Mélyszegénységben élők, és romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	72
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	80
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	84
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for- profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	91
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	93
III. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT).....	94
1. A HEP IT részletei	94
2. Intézkedési területek részletes kifejtése.....	95
3. Megvalósítás.....	103
4. Elfogadás módja és dátuma	106

I. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)

1. BEVEZETÉS

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Tapolca Város Önkormányzata** esélyegyenlőségi programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a Helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét. Az Ekbtv. 31. §-a rendelkezik a települési esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A 2013-ban elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata 2015-ben megtörtént, a felülvizsgálat során **módosított, kiegészített információkat, adatokat *-*-gal jelöltük.**

2. A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

*Tapolca a Közép-dunántúli Régióban, Veszprém megyében, Budapesttől nyugatra 160 km távolságra, a Balaton északi partjától 10 km-re fekvő városi rangú település és kistérségi központ, a róla elnevezett Tapolcai-medence közepén helyezkedik el.

Tapolca szervesen kapcsolódik a térség közlekedési hálózatába, fontos útvonalak találkozásánál fekszik. Budapest felől a 8. számú főútról leágazó 77. sz. (veszprémi) főútról, délről a Balaton északi partján vezető 71. sz. főúton és mellékúton, nyugatról a 84. sz. főútról és a 7317. sz. útról közelíthető meg. A környező települések felől érkező városi utak sugár irányban érik el Tapolca központját.

Vasúton Tapolca a Balatonszentgyörgy – Tapolca – Ukk – Celldömölk és a Székesfehérvár – Tapolca – törzshálózati fővonalon érhető el. Tapolca regionális helyzetét illetően mindenekelőtt a Közép-dunántúli Régióhoz való tartozás a meghatározó. Mivel a tapolcai térség földrajzi elhelyezkedését tekintve a régió nyugati-délnyugati végeit jelenti, Tapolca a Nyugat-Dunántúlhoz is kötődik – nemcsak annak közelsége okán, hanem a város egykori Zala megyéhez tartozása miatt is. E kötődés egyebek között a munkaerőpiacon is érzékelhető. Ezen túlmenően a város vonzáskörzete kiterjed a Balaton régióhoz tartozó több üdülő-településre is, azok turisztikai háttértelepüléseként fontos ellátó funkciókat tölt be. A Balaton és környéke Budapest mellett az ország turisztikailag leglátogatottabb területe, így Tapolca Balaton régióhoz fűződő kapcsolata egyértelmű előnyöket jelent a város számára.

¹ Tapolca Integrált településfejlesztési Stratégia (ITS) 2015., Tapolca Város Önkormányzata Gazdasági program 2015-2019, Szolgáltatástervezési koncepció 2015., Integrált Városfejlesztési Stratégia, Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal Esélyegyenlőségi terve 2015., Tapolca Város új Közlekedésfejlesztési koncepció, Tapolca Város Közművelődési Fejlesztési Terve, Tapolca Város Testnevelés és Sportkonceptiója, Tapolca Város Környezetvédelmi Programja

Tapolca a 2013. január 1-jétől felálló új közigazgatási struktúrában járás székhely. A járás területe megegyezik a korábbi Tapolcai kistérség területével. A megye kilenc kistérségei közül az egyetlen, amely a *fejlődő* kategóriába tartozik. Tapolcai járás egyes települései Tapolca város agglomerációjának is tekinthetők: ezek képezik a Tapolca, Zalahaláp, Gyulakeszi, Raposka, Kisapáti, és Hegymagas alkotta mikro-térséget.

(Forrás:*Tapolca Integrált Településfejlesztési Stratégia 2015.)

A város az elmúlt fél évszázadban, a közigazgatási, köznevelési, közművelődési, sport és szociális intézményrendszerének képülésével, a Balaton-felvidék egyik jelentős kisvárosává vált.

Tapolca város népessége

1. sz. táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség ²
2008 (fő)	16 211
2009 (fő)	16 035
Lakónépesség számának változása (%)	98,9
2010 (fő)	15 839
Lakónépesség számának változása (%)	98,8
2011 (fő)	15 596
Lakónépesség számának változása (%)	98,46
2012 (fő)	15 966
Lakónépesség számának változása (%)	102,3
2013 (fő)	15 823
Lakónépesség számának változása (%)	99,1

*Az elmúlt években Tapolca lakossága nem csak fogyott, hanem ezzel párhuzamosan, (mint majd a későbbiekben is látni fogjuk) egyre gyorsuló ütemben öregedett is.

A táblázat számadatai, illetve a változás aránya megmutatja, hogy a településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. sz. táblázat- állandó népesség (2013. év)

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	8661	7838	16499	52.49	47.50
0-2 évesek			398		
0-14 éves	1101	1053	2154	51.11	48.88
15-17 éves	250	220	470	53.19	46.80
18-59 éves	4907	4945	9852	66.58	33.41
60-64 éves	666	558	1224	54,40	45,59
65 év feletti	1737	1062	2799	62.05	37.94

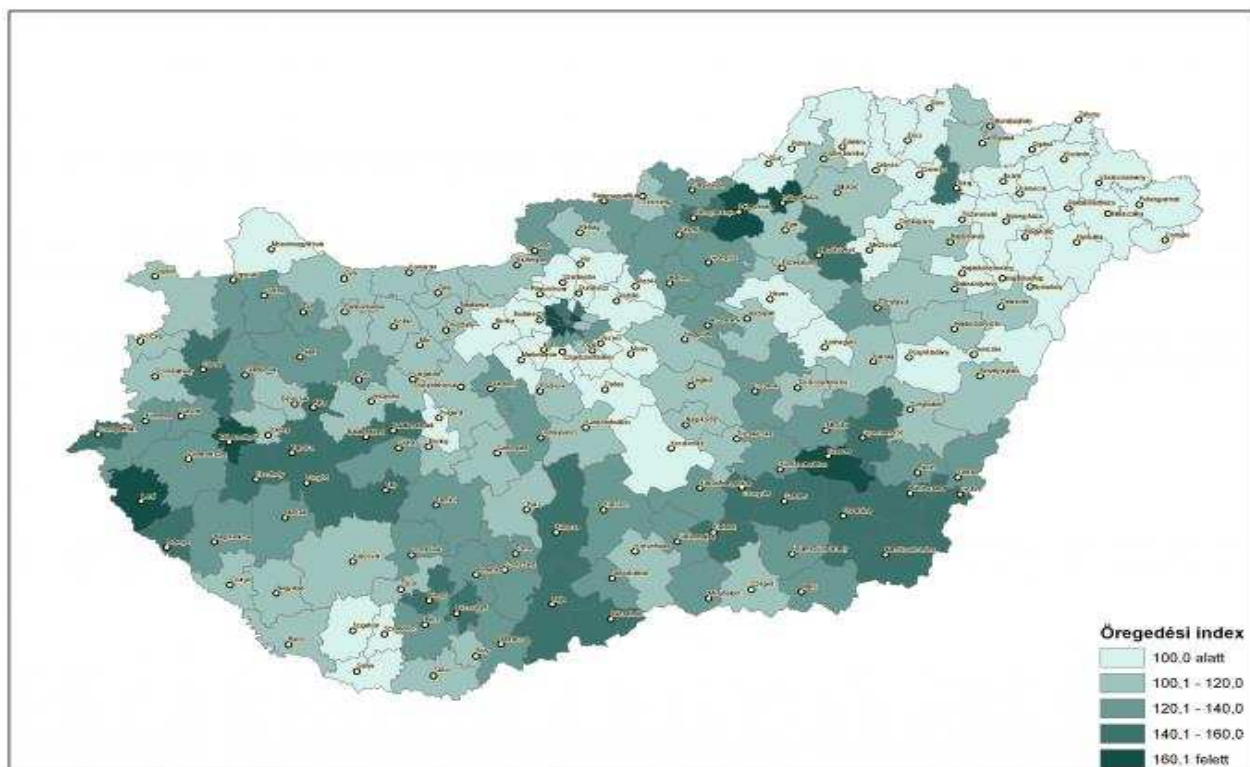
² A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

3. sz. táblázat- Öregedési index³

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	2505	2336	107
2009	2563	2314	110
2010	2612	2248	116
2011	2657	2190	121
2012	2733	2164	126
*2013	2799	2154	129

* Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány fő 65 éven felüli személy jut.

Az öregedési index értéke 2008-tól fokozatosan emelkedik, 2013-ban is magas értékkel bír, ami arra hívja fel a figyelmet, hogy a város lakossága előregedő, és emellett, hogy a gyermekekre továbbra is nagy figyelemmel kell lenni, az idősek fokozottabb ellátását sem szabad szem elől téveszteni.

1. ábra³

*Az 1. sz. ábra az öregedési index-et területi eloszlásban mutatja be. A világos színnel jelzett területeken (megyékben) az öregedési index 100 alatt van.

³ Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Térkép: TeIR Tematikus Térképek

4. sz. táblázat - Belföldi vándorlások⁴

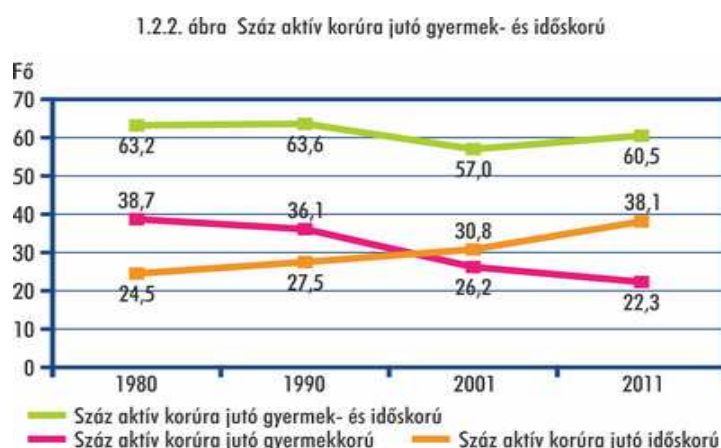
	állandó jellegű oda-vándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	339	503	-164
2009	315	371	-56
2010	246	320	-74
2011	257	318	-61
2012	248	355	-107
2013	231	296	-65

A belföldi vándorlások adatai a település vonzerejét mutatják. Ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás a jellemző. Adataink negatív előjelűek, tehát városunkra az elvándorlás jellemző. Megoszlását tekintve viszonylagos csökkenés mutatkozik, de az elvándorlások száma a vizsgált időszakban is meghaladja az állandó jellegű odavándorlás adatait.

5. sz. táblázat - Természetes szaporodás⁵

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	134	178	-44
2009	156	185	-29
2010	145	188	-43
2011	117	184	-67
2012	134	176	-42
2013	124	177	-53

A természetes szaporodás értékét tekintve a vizsgált időszakban a halálozások száma jelentősen meghaladta az élve születések számát.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján összeállított táblázat egész Veszprém megyére vonatkozóan mutatja be a száz aktív korúra jutó gyermek és időskorúak számának alakulását, de a tendencia városunkra is jellemző.

⁴ Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

⁵ Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. ÉRTÉKEINK, KÜLDETÉSÜNK

Tapolca Város Önkormányzata elkötelezett abban, hogy a meglévő esélyegyenlőtlenségek csökkentésével, lehetséges felszámolásával olyan helyi társadalmat erősítsen, ahol minimalizálódik a hátrányos megkülönböztetés jelenléte, működik az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód a hátrányos helyzetű csoportok számára.

Az esélyegyenlőségi intézkedések értelmezésünk szerint olyan tevékenységek, amelyek közvetlen és pozitív hatással vannak a releváns jogszabályokban nevesített célcsoportok életminőségére.

Az Európai Bizottság javaslatára és a sajátos magyar adottságok és problémák figyelembe vételével 6 olyan terület került kijelölésre, melyek hozzájárulhatnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hazai helyzetének javulásához. Ezek a következők:

1. *Családbarát munkahelyi körülmények megteremtése*, erősítése, melyek elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni.
2. *Nemek (férfiak és nők) közti esélykülönbségek csökkentése*. A nők teszik ki a népesség felét. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya.
3. *Az akadálymentesítés előrehaladása*. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül haszonélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is. Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül előtérbe: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élő számára biztosított info-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához.

Az akadályokkal teli környezet számos célcsoport számára napi szinten jelent komoly problémát tevékenységei végzésében (mozgásukban akadályozottak, idősek, betegek, a kisgyermekkel közlekedők). Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § 1. pontja szerint:

„Akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”

Az épületek akadálymentesítési kötelezettsége az Étv 2. § 9. pontjában meghatározott közhasználatú építmények tekintetében kötelező.

Az információs technológiák adta lehetőségek sok esetben kihasználatlanok és azokat a hátrányos, valamint speciális élethelyzetű csoportok nem érik el. Az internetes,

multimédiás, informatikai fejlesztéseknél és eszközbeszerzéseknél biztosítani kell a fogyatékkal élő személyek korlátlan hozzáférhetőségét.

4. *Fogyatékkal élők életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása.* Magyarországon a rendszerváltást követően jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. Átlagosan mintegy 600 ezer fogyatékossgal élő ember van ma Magyarországon, akiknek mindössze 9%-a foglalkoztatott. Foglalkoztatásukhoz komplex akadálymentesítés és képzés szükséges.

A fogyatékos személyek munkahelyi esélyegyenlőtlenségét a szervezetek három tényezőre vezetik vissza. Egyrészt a munkahelyeken akadályozottak a mozgásban, kommunikációban stb., másrészt nehéz e speciális foglalkoztatotti csoport számára megfelelő munkaköröket biztosítani, harmadrészt pedig előítéleteket fogalmaznak meg velük szemben a munkahelyeken. Foglalkoztatási esélyegyenlőségük javításának alapvető eszköze a munkahelyek akadálymentesítése és az egészségi állapotuknak megfelelő munkakörök kialakítása.

5. *Romák életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása:* az Alaptörvény és a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szabályozza, hogy valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és ki nyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás miatt nem érheti hátrány a munkavállalót. A diszkrimináció mellett az alacsony képzettségi szint is konzerválja a roma népesség alacsony arányú munkaerő-piaci részvételét és előmenetelét.

6. *Más hátrányos helyzetű csoportok munkapiaci és társadalmi esélyeinek javítása.*

Az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy a diszkrimináció tilalmának betartásán túl erőfeszítéseket tegyünk a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, az idősek, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az esélyegyenlőségi politika tehát nem esik egybe az egyenlő bánásmód biztosításával: mindazon jogi és nem jogi eszközöket jelenti, amelyek azt a célt szolgálják, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen az élet legkülönbözőbb területein – *oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.* –, de legalábbis csökkenjenek az érintett célcsoportokat érő hátrányok, ugyanakkor a következő elvek, mint alapelvek érvényesüljenek:

- a prevenció elve
- a normalizáció elve
- az integráció elve
- az önrendelkezés elve
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az előnyben részesítés kötelezettségének elve
- a rehabilitáció elve
- a személyhez fűződő jogok védelmének elve
- egyenlő bánásmód követelményének elve

Az emberek egymáshoz való viszonyulásán, társadalmi kulturáltságán, személyes tisztességén múlik, hogy hogyan bánnak a másik emberrel. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete arra törekszik, hogy megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén:

- a fizikai és kulturális környezetben,
- a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában,
- a szociális és egészségügyi ellátás,
- az iskoláztatási és munkaalkalmak,
- a kulturális és társadalmi élet, valamint
- a sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Vallja, hogy az esélyegyenlőség biztosítása megillet mindenkit (függetlenül nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemzeti hovatartozástól, vallástól, családi állapottól) és tenni kíván ezen csoportok esélyegyenlőségének, egyenlő bánásmódjának biztosításáért.

Törekszik az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésére, az esélyegyenlőség elősegítésére. Faji, vallási, nemzetiségi, etnikai, politikai hovatartozásra, fogyatékosagra, szexuális irányultságra, társadalmi származásra, vagyoni helyzetre vonatkozó adatok alapján nem tesz különbséget.

4. CÉLOK

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tapolca Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

*Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az e területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT (Intézkedési Terv) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A Helyi esélyegyenlőségi program kidolgozása Magyarország Alaptörvénye szellemében és a kapcsolódó, célcsoportokkal foglalkozó EU direktívák figyelembevételével történt.

A helyi esélyegyenlőségi program az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján került kidolgozásra. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat tartalmazó

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezetben és
 - a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI. 5.) EMMI rendeletben foglaltak teljes körűen érvényesülnek.
- A programalkotás során a programalkotók különös figyelmet fordítottak
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzeti-ségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.)

előírásaira.

*Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi program intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU- és nemzetközi szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

*Az Ektv. 31. §-a rendelkezik a települési esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján, a települési önkormányzat e feladatra kijelölt köztisztviselője (közalkalmazottja) készíti el.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 145/2013.(IX. 20.) számú határozatával, 2013. szeptember 20-án fogadta el a település öt évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját, annak áttekintése 2015-ben aktuálissá vált. Az áttekintést követően megállapításra került, hogy az elmúlt két évben a program helyzetelemzésében bemutatott jellemzőkben olyan változások történtek, amelyek indokolják a program módosítását.

A HEP helyzetelemzés részében feltárt problémák közül egy sem maradhat a megoldásra irányuló intézkedés nélkül, tehát az intézkedési tervben (HEP IT) foglaltakat is felül kell vizsgálni és módosítani.

***Fontos megjegyezni, hogy 2013. július 1-től minden hazai és EU társfinanszírozású, vagy egyéb, pályázat útján elnyerhető forráshoz úgy juthat hozzá a település, ha rendelkezik a képviselő-testület által elfogadott helyi esélyegyenlőségi programmal. A pályázatokban be kell mutatni a HEP-ben tervezett intézkedések és a pályázni kívánt fejlesztések közötti összhangot is.**

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevétele rendeletében feltételekhez kötheti.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok, így a gyermekek, romák, nők, idősek és fogyatékkal élők számára a helyi szabályozás támogatást kíván nyújtani a beavatkozási területek – foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, és oktatás – vonatkozásában.

*Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 3/2015. (II. 23.) önkormányzati rendeletében az alábbiak szerint szabályozza a szociális ellátásokat.

Rendszeres ellátások:

- lakhatás költségeihez nyújtott települési támogatás,

- gyermekétkeztetés költségeihez való hozzájárulás,

Eseti ellátások:

- rendkívüli települési támogatás,
- az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulás,

Külön rendelet alapján rendszeres ellátás:

- tanulmányi támogatás a felsőoktatási intézményben tanuló legalább 4.00 tanulmányi átlagot elért hallgatók részére

A települési támogatás pénzbeli és természetbeni ellátás formájában is nyújtható.

Természetbeni ellátások:

- tüzelőanyag biztosítása,
- közüzemi díj átvállalása,
- élelmiszerutalvány biztosítása,
- élelmiszer vagy ruházat vásárlása,
- gyermekintézményi étkezési díj átvállalása,
- élelmiszer, tanszer vagy ruházat vásárlása

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

a) szociális alapellátások

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- támogató szolgáltatás,
- nappali ellátás
- Jelzőrendszeres segítségnyújtás (2015. január 1-től állami feladat)

b) személyes gondoskodás keretébe tartozó, átmeneti elhelyezést nyújtó szakosított ellátások:

- idősek otthona (A Megbecsülés Szociális Otthon Szociális Ellátó Közhasznú Társaság által létrehozott és működtetett Megbecsülés Idősek Otthonában, megállapodás alapján az Önkormányzat részére 4 férőhely biztosított.)
- hajléktalan személyek átmeneti szállása (36 fő elhelyezésére,)

c) gyermekvédelmi szolgáltatások:

- gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsődei ellátás (62 fő ellátására)
Család és Gyermekjóléti Szolgálat (2016. 01. 01-től) Tapolca, Raposka és Gyulakeszi településekre vonatkozóan)

*Tapolca városban a fentiekben felsoroltak mellett még az alábbi támogatásokat biztosítjuk az esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók megsegítésére:

- Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja

A programot 2000-ben indította el a Kormány. Létrejöttét az az elv segítette, mely szerint meg kell adni az esélyt arra, hogy Magyarország valamennyi polgára versenyképes tudással rendelkezzen.

2015 októberi 1-jei állapotnak megfelelően 6 főt, a programban eredményesen tanuló fiataalt, támogat önkormányzatunk.

- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

A program keretében olyan szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban részt vevő hallgatóknak folyósítható az ösztöndíj, akik a települési önkormányzat illetékeségi területén lakóhellyel rendelkeznek, felsőoktatási intézményben (felsőoktatási

hallgatói jogviszony keretében) **teljes idejű (nappali tagozatos) képzésben vesznek részt.**

A többszintű támogatási rendszer pénzügyi fedezetét három forrás szolgál: a települési önkormányzati, a megyei önkormányzati, valamint – az Emberi Erőforrások Minisztériuma finanszírozásával – a felsőoktatási intézményi költségvetésben megjelenő elkülönített forrás.

2015-ben 30 pályázat érkezett önkormányzatunkhoz, ebből a bizottság döntése alapján 26 tanuló pályázata felel meg az előírásoknak.

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1) bekezdése kimondja, hogy „ A jegyző, főjegyző, megyei főjegyző (a továbbiakban együtt: jegyző) által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester október 31-ig nyújtja be a képviselő-testületnek”.

A koncepció az alapja annak a tervezési folyamatnak, aminek eredménye település adott évi költségvetési rendelete. Az önkormányzat költségvetése, pedig alapvetően meghatározza az önkormányzat pénzügyi/gazdasági „mozgásterét”.

Tapolca Város Önkormányzata Gazdasági Program 2015-2019

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a rögzíti, hogy

- (1) *A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.*
- (2) *A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.*
- (3) *A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.*
- (4) *A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.*
- (5) *A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.*

*Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 39/2015 (IV.24) számú határozatával fogadta el a város 2015-2019-i időszakra vonatkozó Gazdasági Programját.

A Gazdasági Program:

- meghatározza az önkormányzat gazdasági döntéseinek fő irányait, preferenciáit,
- vezérfonalként szolgál az önkormányzat számára döntései - beleértve az éves költségvetések összeállítása és a külső források bevonására irányuló pályázatok előkészítése és benyújtása kapcsán meghozandó döntéseket - megalapozásához és meghozatalához,
- eszközként szolgál arra, hogy a város polgárai számára az egyes döntések háttere, indoka átlátható és értelmezhető, így az önkormányzat tevékenysége számon kérhető legyen.

***Tapolca Integrált Településfejlesztési Stratégia**

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) Tapolca középtávú, az önkormányzati cikluson túlnyúló fejlesztési elképzeléseit foglalja össze. Projektjei inkább nagyobb, fizikai – városépítési jellegű – tevékenységekre összpontosítanak.

Az ITS rögzíti azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek, programok) indikatív listáját, melyek a célok eléréséhez szükségesek. Az operatív jelleg azonban nem jelenti azt, hogy a beavatkozások már a majdani megvalósításhoz szükséges részletességgel lennének kidolgozva, és azt sem, hogy a célok eléréséhez szükséges projektek felsorolása teljes körű lenne. A stratégia ezért megfogalmazza azon tevékenységek szükségességét is, amelyek a már meglevő, de még csak ötlet szinten álló, ezért továbbfejlesztendő elképzelésekre vonatkozik, emellett javaslatot tesz új (kidolgozandó) projektekre is, ahol a célok eléréséhez ezekre szükség van.

***Településfejlesztési koncepció**

A településfejlesztési koncepció Tapolca hosszú távú, általános célkitűzéseit, értékeit megfogalmazó, illetve a térhasználat alapelveit meghatározó dokumentum – ebben a minőségében a területrendezési eszközök és a fejlesztési jellegű beavatkozások – mint pl. az ITS - közös megalapozó anyaga.

***Tapolca Város Környezetvédelmi programja**

Tapolca város környezetvédelmi programjának készítése a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján kötelező. A meglévő program felülvizsgálata, kiegészítése megtörtént, elfogadása a közeljövőben megtörténik.

***Tapolca Város Közlekedésfejlesztési Koncepciója**

A stratégia Tapolca térségközponti szerepének kiteljesítését, a közösségi közlekedés térségi szintű megszervezésének lehetséges módjait foglalja magába, a fenntartható mobilitás koncepciójának jegyében.

***Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal Esélyegyenlőségi Terve**

A Hivatallal köztisztviselői jogviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló további jogviszonyban álló munkavállalók esélyegyenlőségének biztosítására szolgáló dokumentum. (hatályos: 2015. november 15-től)

***Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió**

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló többszörösen módosított 1993. évi III. tv. (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján a 2000 fő lélekszám feletti települési Önkormányzat, településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatait határozza meg. A koncepció 2015. évi felülvizsgálata megtörtént.

***Tapolca Város Közművelődési és Fejlesztési Terve**

A város közművelődésének fejlesztési irányait határozza meg. Felülvizsgálata, aktualizálása 2016-ban halaszthatatlan feladat.

***Településrendezési terv**

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzatok a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

***Településszerkezeti terv**

Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembe vételével a környezet állapotának javítása vagy legalább a szinten tartása érdekében.

További stratégiai dokumentumok, melyek a város honlapján megtalálhatók:

- Informatikai Stratégia,
- Tapolca Város Testnevelés és Sportkonceptiója

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása, célok

- *A tapolcai járás települései számára városunk igazgatási, emellett kulturális és kereskedelmi központ is. Elsődleges fontosságú a településekkel az együttműködés folytatása, kiterjesztése, a munkahelyteremtés, a közlekedés és idegenforgalom járási szintű koordinációjának elmélyítése illetve aktív szervezése.
- Balaton Fejlesztési Tanács és munkaszervezete: aktív részvétel a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (BÜK) fejlesztési programjainak és projektjeinek alakításában, hozzájárulás a Balaton társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődéséhez, Tapolca fejlesztési elképzeléseinek illesztése a BÜK által kialakított stratégiai keretekhez.
- Veszprém Megye Önkormányzata: aktív részvétel a megye fejlesztési programjainak és projektjeinek alakításában, hozzájárulás a megye társadalmi,

gazdasági és környezeti fejlődéséhez, Tapolca fejlesztési elképzeléseinek illesztése a megyei stratégiai keretekhez.

- Sümeg Város: a testvérvárosi kapcsolat továbbfejlesztése, kiemelt együttműködés a kulturális és turisztikai programok illetve az attrakciók fejlesztése valamint a befektetés-ösztönzés, gazdaságfejlesztés terén. Sümeg – Tapolca kérekpárút létesítésének előkészítése.
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága: koordinált turisztikai programok és közös fejlesztések megvalósítása, elsődlegesen természeti és geológia örökségünk (barlangjaink, tanúhegyek) idegenforgalmi promóciója és hasznosítása érdekében, törekedve a költségek és hasznok méltányos megosztására.
- A BNP Kezelésében levő Tavas-barlangot évi 100 – 150 ezer vendég keresi fel. A vendégek kiszolgálása egyrészt terheket jelent számunkra, amelyeket a Látogatóközpont jegybevételei nem kompenzálnak, de másrészt megteremti annak lehetőséget is, hogy ezeket a látogatókat városunk által kínált egyéb attrakciókhoz és szolgáltatásokhoz irányítsuk. Ebben – még változatlan kezelői viszonyok esetén is – jelentős szerepe lehetne magának a Látogatóközpontnak is, pl. időpontra szóló jegyek bevezetésével vagy kombinált, Tapolca több látványosságához igénybe vehető jegyfajta bevezetésével, illetve a város egyéb nemzeti parki helyszíneken történő promóciójával.
- Magyarország Kormánya, Honvédelmi Minisztérium (HM): a volt laktanyák területének hasznosítása körében a hadi-kulturális emlék- és élménypark létesítéséhez elengedhetetlen a szoros együttműködés.

Zalai Dombháaktól a Vulkánok Völgyéig Egyesület: a vidékfejlesztési forrásokból is finanszírozott ún. LEADER egyesület területi illetékességébe tartozik városunk. Ez vélhetően a 2014-2020 programidőszak vidékfejlesztési programjaiban is így marad (a működési terület átalakítás várható), ennél fogva a helyi termékek előállításának megszervezésében, idegenforgalmi marketing- és szolgáltatásfejlesztésben jelentős az együttműködési igény.*

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

- *Közös Hivatalt tartunk fenn Raposka és Gyulakeszi önkormányzataival, Lencsetomaj önkormányzatával pedig a laktanyák területének összehangolt hasznosításában kell, hogy együttműködjünk.
- A város a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulással kötött feladat-ellátási szerződéssel biztosítja a központi háziorvosi ügyelet feladatait, valamint az 1/33-ad részben tulajdonát képező 8300 Tapolca, Nyárfa utca 3. szám alatt levő irodaépület üzemeltetését. *
- Tapolca feladat-ellátási megállapodás keretében látja el Raposka település óvodáskorú gyermekeinek nevelését.
- *Tapolca Város Önkormányzata 2016. január 1-jétől, mint közös önkormányzati hivatalt működtető települési önkormányzat a hivatalhoz tartozó telepü-

léseken –Tapolcán, Raposkán és Gyulakesziben – biztosítja a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot, mint járásszékhely, a járás valamennyi településére kiterjedő illetékességgel családsegítő és gyermekjóléti központot működtet.

- A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködünk a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ területi szerveivel (tankerülettel), a Veszprémi Szakképzési Centrummal, A Baptista Szeretetszolgálat EJSZ-el, Veszprémi Érsekséggel, a Szeretet Leányai Társulattal, mint köznevelési intézményfenntartókkal.
- A kölcsönösség jegyében számítunk a civil és egyházi szervezetek közreműködésére a települési szolgáltatások terén, segítjük, támogatjuk ezen szervezetek tevékenységét.
- Kiszámítható és átlátható, korrekt partneri viszony kialakítására törekszünk a Tapolcán vállalkozni, beruházni kívánó vállalkozókkal.
- Kiemelt partnerként kezeljük a város területén működő közműszolgáltatókat (EON, DRV), a közműrendszerek rekonstrukciója, illetve a városi elektromos hálózatok városképileg is megfelelő kialakításának előmozdítása érdekében. *

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

* HEP elkészítéséhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (Teir) adatállományát használtuk. A rendszerből kinyert adatok esetében több esetben tapasztalható volt, hogy a különféle adatszolgáltatók által benyújtott, ugyanazon adattartalomra vonatkozó adatok eltértek egymástól, amit csak a helyi adatgyűjtéssel tudtunk pontosítani.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza. Emellett támaszkodunk az intézmények adatszolgáltatásaira (iskolák, óvodák, Szociális, Egészségügyi és Alapellátási Intézet), ÉFOESZ helyi szervezete és a településen működő civil szervezetek, vállalkozások által szolgáltatott információkra, önkormányzati adatokra és dokumentumokra, az önkormányzat stratégiai dokumentumaiban feltárt megállapításokra, vizsgálatokra, és nem utolsósorban az önkormányzat rendeleteire. (szociális, adó, lakás stb.)

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ÉS ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

*Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Abban az esetben használjuk, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek. *

A mélyszegénység okai nem vezethetőek vissza egyetlen kiváltó okra. Számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a háttérben, így kezelése is csak komplex, szociál-, oktatás-, egészségügyi

és **foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel** képzelhető el, a felzárkóztatás csak a problémák rendszerben való kezelésével oldható meg.

A rendszerváltást követően a szegénység kialakulásának okai többek között visszavezethetők:

- a munkahelyek megszűnésére,
- a munkanélküliségre,
- a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére
- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira,
- a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre,
- a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

*A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, de a kettő nem fedi teljesen egymást.

Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak kíméletlen érvényesülése miatt.*

A szegénységben élők, és a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését.

Az Ebktv. 9. §-a rögzíti, hogy

„Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8.§-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.”

Ebktv. 8. §-a kimondja, hogy „Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
- b) faji hovatartozása,
- c) bőrszíne,
- d) nemzetisége,
- e) nemzetiséghez való tartozása,
- f) anyanyelve,
- g) fogyatékosága,
- h) egészségi állapota,
- i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- j) politikai vagy más véleménye,
- k) családi állapota,
- l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
- m) szexuális irányultsága,
- n) nemi identitása,
- o) életkora,
- p) társadalmi származása,
- q) vagyoni helyzete,
- r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának rész-munkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- s) érdekképviselőhöz való tartozása,
- t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.”

* Tapolca Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testülete a nemzeti-ségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 98. § (1) bek. alapján az 5/2015. (III.04.) Nkt. határozatával kimondta feloszlását. Az „önfeloszlátás” miatt az ő esély-egyenlőségi tevékenységükkel és partnerségükkel a továbbiakban nem számolha-tunk, keresni kell az új partnerségi, együttműködési kapcsolatok építésének lehetősé-gét a roma közösséggel. A településen roma származású, vagy más kisebbséghez tartozónak magát valló lakosok száma: 469 fő

(A nemzetiségre vonatkozó adatokkal kapcsolatban kiemelendő, hogy csak önkén-tes nyilatkozat alapján és jogszabályban meghatározott módon tartható nyilván az, hogy ki milyen nemzetiséghez tartozik.) *

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata rendkívül bonyolult folyamat, mivel pontos adatokkal nem rendelkezünk sem a mélyszegénységben élők, sem a romák számáról, ezért e terület elemzésekor az egyéb területen összegyűjtött adatállományunkat közvetetten vesszük figyelembe.

Tapasztalatok alapján Tapolca Városban a szociális támogatási rendszert a lakosok egyre nagyobb száma veszi igénybe, az elmúlt években tehát növekvő tendenciáról beszélhetünk. A szociális támogatási rendszerben igényelhető támogatási formákat már azok a személyek is igénybe veszik, akik korábban anyagi biztonságban éltek, nem okozott problémát a lakóingatlanuk fenntartásával kapcsolatos költségek bizto-sítása, a megélhetésre szánt összeg előteremtése. Az utóbbi évek gazdasági válsága

azonban ezen rétegeket is súlyosan érintette, ők azok, akik tovább növelik a szociálisan rászorultak számát.

Azon réteg, melynek tagjai az elmúlt években már szociálisan rászorultak voltak és megélhetésüket állami, illetve önkormányzati segítséggel tudták csak biztosítani, jelenleg mélyszegénységben élnek. Ezen személyek azok, akik munkahelyüket néhány éve elvesztették, helyette másik munkahelyet – életkoruk, szociális körülményeik miatt – nem találnak, jövedelmük kizárólag önkormányzati forrásból biztosított, aktív korúak ellátásában részesülnek, helyenként pedig lakásfenntartási támogatást kapnak ingatlanuk fenntartási költségeihez.

*A Hivatal adatai alapján egyre többen igényelnek szociális alapon bérlakást, amelyek az alacsony bérleti díjak miatt jelentős támogatást jelentenek a bérlők részére.

E támogatások ellenére, a Tapolcai Városgazdálkodási Kft. nyilvántartása alapján a lakásbérlők jelentős bérleti díj, valamint közüzemi díj hátralékot halmoztak fel.

A 2015. október 31-i nyilvántartás alapján a lakásbérlőknek és lakáshasználóknak 2.340.622.- Ft bérleti/lakáshasználati díj,

2.122.271.- Ft közüzemi díj hátralékuk halmozódott fel.

A kiköltözött bérlők hátrahagyott tartozása a 2015. október 31-i nyilvántartás alapján:

- 23.440.536.- Ft lakáshasználati díj,
- 8.601.540.- Ft közüzemi díj

A végrehajtásra átadott megszűnt, kiköltözött bérlők hátrahagyott lakáshasználati díj tartozásaiból 527.949.-Ft térült meg.

A közüzemi díjtartozás nem térült meg, sőt a tartozás emelkedett.

A számadatok ismeretében 2015. évre sem tervezi emelni az Önkormányzat a bérleti díjakat, mert a díjemelés ugyan eredményezne csekély önkormányzati bevétel növekedést, ugyanakkor a megemelt lakbér a bérleményekben élő tapolcai polgárok egy részének megfizethetetlen lenne, további kényszerintézkedések kezdeményezését vonná maga után, családok kerülnének lehetetlen helyzetbe, a kintlévőségek pedig tovább növekednének.*

A szegénységben élők ingatlanai – az önkormányzathoz érkezett adó- és értékbizonyítvány kiállítására vonatkozó kérelmek alapján – jelzálogjoggal és végrehajtási joggal terheltek, sok esetben a közüzemi számlák kifizetetlensége miatt. Egyes ingatlanokban a villanyórák lecserélésre kerültek, és amennyiben a fogyasztó jogosult rá – védendő fogyasztók nyilvántartásába történő felvétele esetén – „előrefizető” mérő felszerelését végezte el a közüzemi szolgáltató.

A szegénységben élő családok a megélhetést biztosítandó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kaphatnak, valamint a rászoruló gyermekek étkeztetési támogatásban részesülnek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma a 2015. október 1-jei jegyzői adatszolgáltatás alapján 462 fő

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. (továbbiakban Szt.) § (1) bekezdése rögzíti a jövedelem és a vagyon fogalmát:

- „a) *jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett*
- aa) *a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és*
- ab) *azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;*
- b) *vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek*
- ba) *külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy*
- bb) *együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;”*
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. §-a szerint
- „(i) *jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek hávi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;*
- j) *rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem”.*

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció

Az alábbi táblázatok adatai, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján, a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerőpiaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A munkanélküliség szempontjából Tapolca a kedvezőbb helyzetű települések és térségek közé tartozik. A szezonális foglalkoztatás a település munkaerőpiacára nagymértékben kihatással van, szezonális munkára jelentős számú munkanélkülit alkalmaznak helyből.

Az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés, munkahelyszerzés szempontjából a 40-50 éven túliak lényegesen nehezebb helyzetben vannak, elhelyezkedési lehetőségeik korlátozottabbak, mint a fiatalabb korosztálybelieké.

Ennek oka elsősorban, hogy a munkáltatók a fiatalokat részesítik előnyben, alacsonyabb bérigényük és egyéb szakmai elvárások miatt.

Az öregségi nyugdíjkorhatárhoz közel állóknak szinte reménytelen a munkába állása.

Az igazgatási területünkön élők anyagi és szociális helyzete más - főleg nem Balaton parti - településekhez viszonyítva átlagosan nem mondható rossznak. Megállapítható, hogy a téli hónapokban nő, míg a nyári időszakban - a szezonális munkavállalás miatt - csökken a munkanélküliek száma.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-61 évesek száma⁶

év	15-61 év közötti állandó népesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	5779	4597	10376	450	7.70	428	9.30	878	8.46
2010	5724	5678	11402	428	7.47	353	6.21	781	6.84
2011	5662	5616	11278	319	5.63	275	4.89	594	5.26
2012	5535	5504	11039	299	5.40	281	5.10	580	5.25
2013	5433	5417	10850	266	4.89	262	4.83	528	4.86

* Az állás keresők száma ugyan mérséklődik a vizsgált időszakban, de a két nem között egy év kivételével minden évben mutatkozik különbség, többnyire a nők hátrányára.*

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint⁷

		2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	878	781	594	580	528
20 éves és fiatalabb	fő	19	23	13	19	10
	%	2,16	2,9	2,18	3,27	1,89
21-25 év	fő	128	88	63	77	79
	%	14,57	11,26	10,6	13,27	14,96
26-30 év	fő	116	97	83	58	46
	%	13,21	12,41	13,94	10	8,71
31-35 év	fő	121	105	76	56	62
	%	13,78	13,44	12,79	9,65	11,74
36-40 év	fő	109	94	58	57	56
	%	12,41	12,03	9,7	9,82	10,60
41-45 év	fő	101	93	85	71	56
	%	11,50	11,9	14,3	12,24	10,60
46-50 év	fő	79	85	67	78	65
	%	8,99	10,88	11,27	13,44	12,31
51-55 év	fő	94	127	116	69	53
	%	14,46	14,46	14,85	11,89	10,03
56-60 év	fő	51	76	77	88	92
	%	7,85	8,65	9,8	15,17	17,42
61 év felett	fő	2	2	3	7	9
	%	0,3	0,2	0,38	1,20	1,70

*A nyilvántartott állás keresők összesített száma a 2009-től 2013-ig terjedő időszakban csökkenő tendenciát mutat, ami a közfoglalkoztatás újfajta rendszerével is magyarázható, azonban sajnálatos módon a 40 év felettiek, ill. a nyugdíj előtt álló korosztályok (51-60 évesek) között található a munkanélküliek több mint fele, az ő munkaerőpiacon történő elhelyezkedési esélyük szinte reménytelen. A táblázat adataiból az

⁶ Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

⁷ Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

is látható, hogy az 56-60 év közötti regisztrált munkanélküliek száma különösen magas.*

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya⁸

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2009	450	428	878	260	230	490	53.10	46.90	55,80
2010	428	353	781	217	179	396	54.80	45.20	50,70
2011	319	275	594	145	107	252	57.54	42.46	42,42
2012	299	281	580	129	86	215	60.00	40.00	37,06
2013	266	262	528	120	97	217	55.30	44.70	41.09

*A fenti adatok arra mutatnak rá, hogy a regisztrált munkanélküliekhez képest milyen arányú a tartós (180 napnál régebben regisztrált) munkanélküliek száma, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Tapolcán 2013-ban a lakónépesség száma 15 823 fő volt, ebből a táblázat adatai alapján 528 fő a nyilvántartott munkanélküli, amelynek közel 50%-a (217 fő) a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált. A nemeket tekintve megállapítható, hogy a nők körében magasabb a nyilvántartott munkanélküli és ezen belül a 180 napnál régebben regisztrált, ami tulajdonképpen a munkanélküliség évek alatti elmélyülésének százalékos megoszlására utal.*

Minél magasabb a tartós munkanélküliek aránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése.

*A vizsgált időszakban az adatok azt mutatják, hogy fokozatosan csökkent a munkanélküliség. Ennek oka lehet a fentebb említett közfoglalkoztatás egyre szélesebb körű bevezetése, illetve a 2011-es bevezetéstől a közcélú foglalkoztatásban kiemelt projektként kezelt START munkaprogram, mely akár éveken keresztül is munkahelyet biztosít a lakosság egy részének. *

3.2.4. számú táblázat - nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma⁹

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	1355	1444	2799	34	54.84	28	45.16	62	2.21
2010	1345	1403	2748	29	53.70	25	42.30	54	1.96
2011	1311	1358	2264	22	52.38	20	47.62	42	1,85
2012	1254	1304	2558	28	50	28	50	56	2.2
2013	1214	1286	2500	23	38.33	37	61.67	60	2.4

⁸ Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

⁹ Forrás: TEIR

A 3.2.4 számú táblázat adatai a pályakezdekők helyzetére irányítják a figyelmet és rámutatnak egy fontos munkaerő-piaci helyzetre. A település öregedési indexének és az elvándorlási adatoknak ismeretében egyik okként rögzíthető, hogy a 18-29 éves korú lakosság száma csökkenést mutat. Az elhelyezkedés a (szezonális munkából következően is) évről évre egyre nehezebb, mely ahhoz vezet, hogy a 18-29 éves korosztály körében egyre népszerűbb a településről történő elvándorlás, külföldi munkavállalás. *Az adatok ez esetben is azt támasztják alá, hogy a pályakezdekők között is a nők elhelyezkedési esélyei rosszabbak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség¹⁰

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			*általános iskola első évfolyamát el nem végző 10 éves és idősebb népesség					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2011	14557	7648	6909	13327	7049	6278	46		29		17	

*A táblázatban a 2011. évi népszámlálásból rendelkezésre álló települési adatokat vettük alapul. Az általános iskolai első évfolyamát el nem végző 10 éves és idősebb népesség száma 2011-ben 46 fő, 29 fő nő és 17 fő férfi.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint¹¹

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	878	13	1.48	217	24.1	648	73.80
2010	781	20	2.56	213	27.27	548	70.16
2011	594	15	2.52	153	25.75	426	71.71
2012	580	11	1.89	150	25.86	419	72.24
2013	528	18	3.40	143	27.08	367	69.50

Amellett, hogy a 8 általános vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők esetében arra kell törekedni, hogy valamilyen szakképzéshez jussanak, hisz az országos adatok egyértelműen bizonyítják, hogy az alacsony iskolai végzettség hátrányos helyzetet jelent a munkaerőpiacon, nem szabad megfélekezni a 8 általánosnál magasabb végzettségűekről sem. Őket a munkaerő-piaci szükségletekhez igazodó át és továbbképzésben kell segíteni. A nyolc osztály ill. annál alacsonyabb végzettségűek között bizonyára többen nem regisztrálnak, ezért a nyilvántartásokban nem szerepelnek.

¹⁰ Forrás: TEIR, KSH népszámlálás

¹¹ Forrás: TEIR

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők¹²

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	8	0	0

*A tényfeltárás alapján elmondható, hogy Tapolcán a 2009-2013-as időszakban általános iskolai felnőttoktatás nem volt. A Szász Márton Általános Iskola vezetése, felismerve a jelentkező igényeket és szükségleteket, 2014. szeptemberében a 7. és 8. évfolyamon egy-egy osztályt indított.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában¹³

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	80	0	0	80	100	0	0
2010	112	0	n.a	112	n.a	0	0
2011	n.a	0	n.a	n.a	n.a	0	0
2012	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	0	0
2013	40	40	n.a	n.a	n.a	0	0

c) közfoglalkoztatás

* A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-jétől megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, melyeket az **egységes közfoglalkoztatás rendszere** váltott fel.

A közfoglalkoztatás **a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”**, amelynek célja, hogy **a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra, átmeneti munkalehetőséget biztosít** azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A közfoglalkoztatás szabályait a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény határozza meg.

2011. szeptember 1-jétől közfoglalkoztatás keretében csak a munkaügyi kirendeltségek által közvetített álláskereső foglalkoztathatók.

¹² Forrás: TEIR

¹³ Forrás: TEIR

Számottevő **lehetőséget** jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) **átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására**.

Közfoglalkoztatott az lehet, aki a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet, kivéve azt, aki 16. életévét nem töltötte be, valamint a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) szerinti álláskereső, ideértve azt az álláskeresőt is, akinek álláskeresőként való nyilvántartása a közfoglalkoztatási jogviszonya miatt szünetel (a továbbiakban együtt: álláskereső), vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásáról és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesül.

Közfoglalkoztató lehet:

- helyi és nemzetiségi önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- költségvetési szerv,
- egyházi jogi személy,
- közhasznú jogállású szervezet,
- civil szervezet,
- az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- vízitársulat,
- erdőgazdálkodó, (feltételekkel)

Városunkban közfoglalkoztatás keretében biztosítunk munkalehetőséget az alább felsorolt területeken:

- településüzemeltetés (köztemetők, közparkok és egyéb közterületek fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, parlagfű mentesítés)
- kulturális szolgáltatás, helyi közművelődési tevékenység támogatása
- sport, ifjúsági ügyek
- adminisztrációs feladatok

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

*Tapolca városban a bejegyzett működő vállalkozások száma a 2015. január 1-jei állapotnak megfelelően 1930. A vállalkozások egy része ipari területre koncentrálódik (Cellkomp, Rockwool), de a kereskedelem (TESCO, ALDI, LIDL, PENNY üzlethálózatok) és a szolgáltató szféra is jelentős számban alkalmaz dolgozókat.

Városunk gazdasága jelentősen kötődik a Balaton turizmusához, azonban azt is látni kell, hogy a Balaton-part kereskedelmi és vendéglátó üzleteiben gyakorlatot szerzett, képzett vendéglátósok a balatoni turizmus jövedelmezőségének csökkenésével és – jelentős részben – saját megélhetésük egyre nehezebbé válásával az átlagnál könnyebben találtak nyugat-európai munkahelyet, erősítve az elvándorlás folyamatát.

Önkormányzatunk jelentős területű, üzleti-gazdasági hasznosításra is alkalmas ingatlanokkal rendelkezik, amelyek segítségével ösztönözheti a gazdaság fejlődését, ezzel stabil és jövedelmező munkahelyek létesítését városunkban.

Kiemelkedő jelentőségű ebből a szempontból a volt laktanyák területe, de ezen kívül is bőséggel található ipari vagy szolgáltató tevékenységek számára alkalmas terület.

Nem hagyhatók figyelmen kívül a belvárosi üzleteink, melyeket az önkormányzat bérbe kíván adni, ezzel is befolyásolva az ezekben folyó tevékenységek jellegét, emellett jelentős egyedi értéke városunknak a volt katonai repülőtér is. Városunkban termálvíz kivételére is nyílik – igaz, korlátozott – lehetőség, amellyel bővíthetjük vonzerőinket és szolgáltatásainkat. *

*Az önkormányzatok fejlesztései számára – legalább hozzávetőlegesen – tervezhető módon a 2014-2020 közötti programozási időszak Operatív Programjai forrásai állnak rendelkezésre, azok közül is elsődlegesen a Veszprém megyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP). Lehetőségeket rejthet még a Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP), az Emberi Erőforrások Fejlesztése OP, valamint a Környezet- és Energiahatékonysági OP (KEHOP).

Tapolca város gyógyhellyé minősítése, hosszabb távon remélhetőleg olyan perspektívát nyit meg a település előtt, amely elősegíti, jobbra teszi az itt élők megélhetését, csökkenti az elvándorlás mértékét.*

(forrás: Tapolca Város Önkormányzata Gazdasági program 2015-2019)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatása, valamint a továbbképzéshez való hozzáférésük segítése érdekében elsősorban az európai uniós forrásból adható támogatásokat kell megemlíteni:

TÁMOP-1.1.2-11/1-2012-0001 pályázat

- Bértámogatás
- Bérköltség támogatás
- Munkatapasztalat szerzés
- Vállalkozóvá válási támogatás
- Képzési támogatás

GINOP 5.2.1-14 pályázat Ifjúsági Garancia Rendszer (IGR)

- Vállalkozóvá válási
- Lakhatási támogatás
- Bértámogatás

- Bérkötség támogatás
- Képzési támogatás

Vállalkozóvá Válási Támogatás

Célja a saját vállalkozói tevékenység indítására való ösztönzés, melynek feltétele az, hogy az egyén önmaga foglalkoztatását kizárólag:

- Egyéni vállalkozás keretében
- Új induló társas vállalkozás keretében
- Már működő társas vállalkozáshoz való csatlakozással (közreműködő tagként)
- Mezőgazdasági őstermelőként, kívánja megvalósítani

Támogatás mértéke:

- Legfeljebb 6 hónapra: minimálbér összege (105. 000 Ft/hó)

Pályázat feltétele:

- Üzleti terv
- Adó, illetve köztartozás mentesség
- Vállalkozói folyószámla

Lakhatási támogatás

Célja a mobilitás elősegítése

- Kérelem beadása a munkakezdést megelőzően
- Lakóhelytől legalább 100 km-re levő igazolt munkahely
- Határozatlan vagy min. 6 hónapos munkaszerződés
- Számlaképes albérlet
- A lakhatási támogatás **12 hónapig adható**, összege maximum 100.000 Ft lehet.

Képzési támogatás

Meghatározott szakmákra vonatkozóan vehető igénybe.

Bértámogatás

- Folyósítás: legfeljebb 8 hónap
- Munkaviszonyban történő foglalkoztatás
- Továbbfoglalkoztatás (támogatási időtartam
- 50%-a)
- Átlagos statisztikai állományi létszám növekedése (előző 1 évhez képest)
- Támogatás mértéke: munkabér + szociális hozzájárulási adó legfeljebb 70%-a

Bérkötség támogatás

Célja a munkatapasztalat szerzés.

- Folyósítás: legfeljebb 90 nap
- Munkabér + szociális hozzájárulási adó legfeljebb 100%-a
- Munkáltatónak vállalnia kell:
- Átlagos statisztikai állományi létszám növekedése
- Nincs próbaidő

- Közös megegyezéssel vagy felmondással a jogviszonyt nem szüntetheti meg

Ehhez kapcsolódó további támogatás:

- 12 havi bértámogatás (8+4, 70%+továbbfoglalkoztatás)

10+5 havi konstrukció

Célcsoport: 25 év alatti, **alacsony** iskolai végzettséggel rendelkezők segítésére szolgáló program, melynek feltételei:

- Továbbfoglalkoztatás (Támogatási időtartam 50%-a, azaz 5 hónap)
- Támogatás mértéke: munkabér + szociális hozzájárulási adó legfeljebb 100%-a
- Folyósítás: legfeljebb 10 hónap

Munkáltatónak vállalnia kell:

- Átlagos statisztikai állományi létszám növekedése,
- Közös megegyezéssel vagy felmondással a jogviszonyt nem szüntetheti meg.

6+3 havi konstrukció

Célcsoport: 25 év alatti, nem alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők

- Folyósítás: legfeljebb 6 hónap
- Továbbfoglalkoztatás (Támogatási időtartam
- 50%-a, azaz 3 hónap)
- Támogatás mértéke: Munkabér + szociális hozzájárulási adó legfeljebb 100%-a

Munkáltatónak vállalnia kell:

- Átlagos statisztikai állományi létszám növekedése
- Közös megegyezéssel vagy felmondással a jogviszonyt nem szüntetheti meg

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal: A Tapolcai járás munkaerő-piaci helyzete, az elhelyezkedési esélyt növelő támogatási lehetőségek, szolgáltatások c. előadása (2015. szeptember)

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

*A munkaerő-piaci szolgáltatások közül a Tapolcai Járási Hivatal által nyújtott szolgáltatások:

- Munkaközvetítés
- Munkaerő-piaci és foglalkoztatási információ nyújtása
- Csoportos tájékoztató
- Munka- pálya- álláskeresési tanácsadás
- VMP (Virtuális munkaerő piac)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

*Mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatása elsősorban a közfoglalkoztatás keretein belül valósul meg.

A önkormányzat az álláshirdetések megfogalmazásakor kor, nem, nemzetiség, családi- és egészségi állapot szempontjából nem tesz különbséget, az álláshirdetések szövegezése az esélyegyenlőségi referens véleményének kikérésével történik, a megüresedett álláshelyek betöltésére vonatkozó pályázati felhívások a lehető legszélesebb körben kerülnek meghirdetésre.

Munkaerő-felvételnél elsődleges szempont az adott munkához szükséges készségek, képességek, jártasságok megléte, a megbízhatóság és szakmai tapasztalat, az önkormányzat nem zárkózik el egyik célcsoport foglalkoztatásától sem, nem tart fenn diszkriminatív gyakorlatot.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A mélyszegénységben élők, valamint az őket érintő hátrányos megkülönböztetésről önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal. A 2008. évi, az Antiszegregációs terv elkészítéséhez felhasznált elemzés tanúsága szerint kimondhatjuk, hogy a városban nincsenek „tipikus” elkülönített telepek, etnikailag szegregált lakókörnyezetben nem élnek gyermekek. (megjegyzés: egy, a városközponthoz nem messze lévő terület egyes kimutatások szerint közelíti e fogalmi meghatározást, későbbiekben szólnunk róla.)

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma¹⁴

év	15-61 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. I. negyedév	11 121	83	
2008. II. negyedév		59	
2008. III. negyedév		43	
2008. VI. negyedév		88	
2008. átlag	-	68,25	0,61
2009. I. negyedév	11 089	115	
2009. II. negyedév		70	
2009. III. negyedév		73	
2009. VI. negyedév		98	
2009. átlag	-	89	0.80
2010. I. negyedév	11 064	105	
2010. II. negyedév		79	
2010. III. negyedév		72	
2010. VI. negyedév		30	
2010. átlag	-	71,5	0.64
2011. I. negyedév	11 032	23	
2011. II. negyedév		17	
2011. III. negyedév		9	
2011. VI. negyedév		3	

¹⁴ Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2011. átlag	-	13,00	0.11
2012. I. negyedév	11 039	23	
2012. II. negyedév		17	
2012. III. negyedév		18	
2012. VI. negyedév		21	
2012.átlag		19.75	
2013. I. negyedév	10 850	24	
2013. II. negyedév		23	
2013. III. negyedév		21	
2013. VI. negyedév		22	
2013.átlag		22.5	0.20

***3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma¹⁵**

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadék- ra jogosultak	
	fő	fő	%
2009	878	284	32.34
2010	781	197	25.22
2011	594	181	30.47
2012	580	89	15.34
2013	528	63	11.93

*Az **aktív korúak ellátása**, a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korú a 18. életévét betöltött, de a rá irányadó nyugdíjkorhatárt be nem töltött személy. **Az aktív korúak ellátására való jogosultság**

- az álláskeresési támogatás időtartamának kimerítésétől, vagy
- a keresőtevékenység megszűnésétől, vagy
- rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől számított **tizenkettő hónapon belül** benyújtott kérelem alapján állapítható meg.

*Az **álláskeresési járadék** az álláskereső megélhetését, önálló álláskeresését segíti: ameddig nincs jövedelme, az államtól ezt az összeget kapja. Az ellátás nem szociális alapon, hanem biztosítási elven jár. Tehát ahhoz, hogy valaki megkapja, bizonyos jogosultsági idővel kell rendelkeznie. Ha valakinek a munkanélkülivé válása előtt volt munkaviszonya, vagy vállalkozó volt (azaz fizetett maga után járulékokat), akkor kaphat álláskeresési járadékot.

Az álláskeresőnek regisztráltatnia kell magát a lakhelye szerinti munkaügyi központban. Akkor jár neki az álláskeresési járadék, ha a munkájának elvesztése előtti 3 évben legalább 360 nap jogosultsági időt szerzett, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, együttműködik a munkaügyi kirendeltséggel, ám számára az állami foglalkoztatási szerv nem tud megfelelő munkahelyet ajánlani. A nyilvántartásba vett álláskereső a megyei (fővárosi) kormányhivatal járási

¹⁵ Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

(kerületi) hivatalának munkaügyi kirendeltségén nyújthatja be az álláskeresői járadékra vonatkozó igényét.

*A 3.3.2 sz. táblázat adatai azt mutatják, hogy az elmúlt évek során csökkent a nyilvántartott álláskeresői száma, és az álláskeresői járadékra jogosultak száma is, aminek oka lehet a megváltozott törvényi szabályozás is.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma¹⁶

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	250			n.a	0	0
2009	182			n.a	0	0
2010	64			n.a	0	0
2011	80			127	0	0
2012	81			296	0	0

***Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra** jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult rendszeres szociális segélyre. Az állami foglalkoztatási szervnél kéri álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét és együttműködik az őt nyilvántartó munkaügyi kirendeltséggel. *

*Rendszeres szociális segélyre jogosult:

- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- a rá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben- és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, vagy
- a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.

Szociális ellátás	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Rendszeres szociális segély	250 fő	182 fő	64fő	80 fő	81 fő
Rendelkezésre állási támogatás	–	315 fő	395 fő	–	–

¹⁶ Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés, NSZF portál

Bérpótló juttatás	–	–	-	225 fő	–
Foglalkoztatást helyettesítő tám.	–	–	–	127 fő	296 fő

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat: nszf.h.munka.hu, önkormányzati adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány¹⁷

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2010	6874	n.a	227	1	185	2	0	0
2011	6880	n.a	227	1	185	2	0	0
2012	6912	n.a.	227	1	185	2	0	0
2013	6919	n.a	226	1	184	2	0	0
2013	n.a	n.a	226	1	187	2	0	0
2015	n.a	n.a	227	1	185	2	0	0

*Tapolcán a bérlakás állomány az utóbbi hat évben nem változott, az önkormányzati bérlakások jelentős része szociális bérlakás. (227-ből 185 lakás)

¹⁷ Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők¹⁸

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	355 fő	0
2009	388 fő	0
2010	389 fő	0
2011	548 fő	0
2012	620 fő	0
*2013	296 fő	0

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villany-áram-, a víz- és gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt az Szt-ben meghatározott feltételek szerinti jogosultnak (a továbbiakban: normatív lakásfenntartási támogatás), vagy az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személynek.

A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

A táblázatban " kiugró" adatokat találunk a 2011. és a 2012. év vonatkozásában. Jelentősen megemelkedett a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma.

Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. Az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem megegyezik a háztartás összjövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával.

Az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy a szolgáltatás időtartama alatt lakásfenntartási támogatásra jogosult. Az e jogcímen lakásfenntartási támogatásban részesülő személy egyidejűleg normatív lakásfenntartási támogatásra nem jogosult. A támogatás összegének kiszámítására a normatív lakásfenntartási támogatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Azon személy esetében, akinél előrefizetős gáz- vagy áramfogyasztást mérő készülék működik, a lakásfenntartási támogatást vagy annak meghatározott részét természetben, a készülék működtetését lehetővé tevő formában kell nyújtani.

A normatív lakásfenntartási támogatás egy hónapra jutó összege

- a) a lakásfenntartás elismert havi költségének 30%-a, ha a jogosult háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50%-át,

¹⁸ Forrás: TEIR, Önkormányzati adatok

b) a lakásfenntartás elismert havi költségének és a támogatás mértékének (a továbbiakban: TM) szorzata, ha a jogosult háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem az a) pont szerinti mértéket meghaladja, de nem lehet kevesebb, mint 2500 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni.

TM kiszámítása a következő módon történik:

$$TM = 0,3 - \frac{J - 0,5 \text{ NYM}}{\text{NYM}} \times 0,15,$$

ahol a J a jogosult háztartásában egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelmet, az NYM pedig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét jelöli. A TM-et századra kerekítve kell meghatározni.

A települési önkormányzat rendeletében a normatív lakásfenntartási támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként előírhatja, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse. A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására irányuló kötelezettség írható elő. A rendeletben megállapított feltételek teljesítésére a kérelmezőt, illetve a jogosultat megfelelő, de legalább ötnapos határidő tűzésével a jegyzőnek - az elvégzendő tevékenységek konkrét megjelölésével - fel kell szólítani.

Amennyiben a kérelmező vagy a jogosult a feltételeknek felszólítás ellenére sem tesz eleget, a kérelmet el kell utasítani, vagy a megállapított támogatást meg kell szüntetni.

b) szociális lakhatás

A városban 185 szociális lakás áll a rászorulóknak rendelkezésére (2015.év), ebből 2 lakás elégtelen lakhatási körülményeket biztosító. Sajnos az is tapasztalható, hogy annak ellenére, hogy a lakások bérleti díja alacsony, sokan még ezt az alacsony összeget sem tudják megfizetni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról nincs adata az önkormányzatnak, azonban bizonyára vannak, akik kénytelenek egyéb nem lakás céljára szolgáló ingatlanokat otthonuknak tekinteni.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Elégtelen lakhatási körülményekről, veszélyeztetett lakhatási helyzetekről nincs adatunk. A településünkön működő, nemrég felújított hajléktalan szálló az szükségleteket ki tudja elégíteni.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatást segítő támogatások közül lakhatás körülményeihez támogatást biztosít az Önkormányzat a szociális rendeletében.

f) eladósodottság

Az eladósodottságról nincs adatunk, de az tudható, hogy a gazdasági válság és a devizaárfolyamok rendkívüli mértékben történő változása miatt jelentősen megemelkedett azoknak a magánszemélyeknek a száma, akik a lakáshitelek törlesztő részleteit nem vagy csak nagy nehézségek árán tudják fizetni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférése a rászorulóknak részére biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) telep/szegregátum, mint lakókönyezet jellemzői

* Szegregátumok a város olyan egybefüggő területei, amelyen az alacsony státuszú családok koncentráltan élnek, vagy a státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók. A KSH népszámlálási adatai szerint Tapolcán egy olyan terület azonosítható ahol a szegregációs mutató túllépi a 30%-ot. Az épületek állapota vegyes képet mutat. A területen több elhagyott leromlott állapotú épület is található, ugyanakkor a terület sajátos elteltségével, hogy mindezek mellett nem egy lakóingatlan is van ebben a tömbben, amelyek nemcsak rendezettek, hanem méretük és állapotuk alapján az ott lakók jólétéről tanúskodnak. Összességében a belvároshoz közel álló terület fizikai állapota nem marad el a város más településrészeitől. Infrastruktúrával megfelelően ellátott, az utak szilárd burkolatúak, a közvilágítás kiépített. A terület kizárólag lakó funkciójú. A lakások magántulajdonban vannak, mindössze csak néhány szociális bérlakás található itt. A területen közintézmények nincsenek, azonban közvetlen környezetében (egyebekben a belvárosban) minden szolgáltatás megtalálható és elérhető az itt élők számára is. Az itteni gyermekek „szétszóródnak” a város különböző oktatási intézményeiben, amelyben biztosított az integrált nevelésük. Szegregáció sem az intézmények között, sem intézményen belül nem jellemző, az intézmények tárgyi és személyi feltételei megfelelőek.

Forrás: Tapolca Város ITS

b) a telepen, szegregátumban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

*A 3.5 a) pontban megjelölt terület lakó népességének iskolázottsága és kimutatható jövedelmi viszonyai elmaradnak a városi átlagtól. A munkanélküliségi ráta átlag fölötti, ugyanakkor a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya nem magasabb, mint a város más részein. Az itt élő valamennyi rászorult család részesül rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, emellett átlag fölötti a segélyezettek száma is. A háztartások magasabb létszámúak, lényegesen magasabb a gyermekkorúak, ugyanakkor lényegesen kisebb az időskorúak aránya. Meg kell azonban jegyezni, hogy az itt élők nem különböznek el, a helyi társadalom életében (pl. városi rendezvények) részt vesznek. *

Forrás: Tapolca Város ITS

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás¹⁹

év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi és fogorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2010	11	7+3 fő fogorvos	4
2011	11	7+3 fő fogorvos	4
2012	11	7+3 fő fogorvos	4
*2013	10	7+3 fő fogorvos	3
*2014	10	7+3 fő fogorvos	3
*2015	10	7+3 fő fogorvos	3

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

¹⁹ Forrás: TEIR, Önkormányzati adatgyűjtés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

*Az egészségügyi alapellátást a házi orvosok és házi gyermekorvosok biztosítják. Az orvosok leterheltsége időben változó. A felnőttek esetében az esetszám évi 13 ezer körül mozog. A gyermekorvosok által ellátott esetek száma az évtized közepe óta csökkenő tendenciájú, ami vélhetőleg a demográfiai tendenciákkal is magyarázható. 2013., 2014. és 2015-ben 7 házi orvos és 3 gyermekorvos látja el az arra rászorulókat. Úgy tűnik, hogy ez a létszám elegendő és a rendelések területi megoszlása is megfelelő, ellátatlan területek nincsenek. A házi orvosok vállalkozói konstrukcióban látják el feladataikat, részben saját tulajdonú, részben pedig önkormányzati tulajdonú ingatlanokban. A rendelések infrastrukturális feltételei két helyszínen javításra szorulnak, ennek érdekében az önkormányzat is tervez fejlesztést, ingatlan felújítást.

Tapolca egészségügyi ellátásnak fontos intézménye a Deák Jenő Kórház. Az intézményben az egészségügy struktúraváltásával kapcsolatos változások következtében az aktív ellátás megszűnt. Az intézmény jelenleg a krónikus belgyógyászat, a tüdőgyógyászat, a légzésrehabilitáció és az ápolás, a szakápolás területekre rendelkezik mindösszesen 141 ágygal, ami a jelenleg is zajló pályázati projekt eredményeként javulhat.

A város egészségügyi intézményei közül meg kell említeni a Kaáli Intézet részeként, magánbefektetés révén létrejött Pannon Reprodukciós Intézetet.

A tapolcai lakosok számára az egyéb szakterületeken a kórházi ellátást Ajkán illetve a megyeszékhelyen biztosítják. A városban 4 gyógyszerár működik. *

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma²⁰

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (fő)
2008	383
2009	285
2010	390
2011	416
2012	245
2013	182

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátásban részesülők száma emelkedő tendenciát mutat.

Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az egészségbiztosítási szerv által elismert térítési díja (a továbbiakban: rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy

²⁰ Forrás: TEIR, Önkormányzati adatgyűjtés

főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, egyedül élő esetén 150%-át.

A Szt. 50. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakon kívül- méltányossági jogcímen - az a szociálisan rászorult személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak.

Az alanyi és a normatív közgyógyellátásra való jogosultságról a járási hivatal, a méltányossági közgyógyellátásra való jogosultságról a jegyző dönt. Az alanyi közgyógyellátásra való jogosultságot két évre, a normatív és a méltányossági közgyógyellátásra való jogosultságot egy évre állapítják meg.

Az önkormányzat a szociális törvényben meghatározott alanyi és normatív alapon történő megállapítás mellett a szociálisan rászorulóknak lehetőséget biztosított a méltányossági alapon való megállapításra is, melyet a helyi rendeletben 2015. február 28-ig így szabályozott:

„(1) A jegyző kérelemre méltányosságból közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg annak a szociálisan rászorult személynek, akinek

a) a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át, egyedül élő esetén 200%-át, és havi rendszeres gyógyító ellátásának költsége eléri a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 20%-át,

b) a családjában az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja az a) pontban meghatározott mértéket, rendszeres gyógyító ellátásának költsége eléri, vagy meghaladja az a) pontban meghatározott mértéket és lakásfenntartásának elismert költsége eléri, vagy meghaladja a család havi jövedelmének 25%-át.

c) havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a kérelmező egyedül él, 70 év feletti, és havi rendszeres gyógyító ellátásának költsége eléri az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át.

(2) A méltányossági alapon történő közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell

a) a jövedelemnyilatkozatot, jövedelemigazolást,

b) a havi rendszeres gyógyító ellátásokról szóló a kormányrendelet szerint kiállított háziorvosi igazolást, továbbá

c) a lakásfenntartás elismert költségének megállapításához szükséges, a lakás nagyságát hitelt érdemlő módon igazoló iratot, személyes nyilatkozatot, albérlet esetén az albérleti szerződést.”

**3.6.3. számú táblázat –
Ápolási díjban részesítettek száma²¹**

év	ápolási díjban részesítettek száma (fő)
2009	70 fő
2010	79 fő
2011	87fő
2012	58 fő
2013	75 fő

²¹ Forrás: TEIR, Önkormányzati adatgyűjtés

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével - a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló

a) súlyosan fogyatékos, vagy

b) tartósan beteg 18 év alatti

személy gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjat – az Szt. 43/B. § (1) bekezdésében foglaltak kivételével - az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes járási hivatal állapítja meg.

A települési önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállása esetén - ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi.

A jogosultság megállapítása szempontjából figyelembe vehető egy főre számított havi családi jövedelemhatárt úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat rendelete az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél, egyedülálló esetén annak 150%-ánál alacsonyabb jövedelmi jogosultsági feltételt nem írhat elő. (43/B. § (1) bekezdés) - méltányossági alapon történő megállapítás.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

*A mélyszegénységben élő és a roma származású embereknek a szűrőprogramokhoz, valamint a prevenciós programokhoz való hozzáférése, a társadalom többi tagjához mérten egyenlő eséllyel biztosított.

A város lakossága egészségének megóvása érdekében végzi tevékenységét a Szociális és Alapellátási Intézet által, pályázati támogatással létrehozott Egészségfejlesztési Iroda, amely többek között lakossági szűrő és tájékoztató programokat szervez. A projekt keretében elkészült a térség egészségfejlesztési terve is. A koragyermekkor szűréseket a védőnők és a gyermek háziorvosok elvégzik.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátást Tapolcán, vagy a közeli városokban, Keszthelyen, Hévízen, illetve Veszprémben vehetik igénybe a rászorulóknak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Közétkeztetést a Tapolcai Diák-, és Közétkeztető Szolgáltató Kft. útján biztosítja az önkormányzat az intézményeiben. Az egészséges táplálkozás szempontjait a szolgáltató figyelembe veszi, az arra rászorulóknak a diétás étkeztetés feltételeit is megteremtette. Mint közétkeztetést ellátó gazdasági szervezet részt vesz a „Mintamenza Programban”, mely programot kifejezetten az egészséges táplálkozás elterjesztése, meghonosítása érdekében dolgozták ki*

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

*Tapolca sokszínű és mozgalmas kulturális és közösségi életének fő szervezői az önkormányzat intézményei, amelyeket a 100%-ban önkormányzati tulajdonú Tapolca Kft üzemeltet.

A Csermák József Rendezvénycsarnok épülete 2003-ban került átadásra, létesítésével olyan többfunkciós épülettel gyarapodott Tapolca, amely elsősorban a sport, de emellett a kulturális élet kiterjedéséhez is hozzájárul. A rendezvénycsarnok mellett két műfüves sportpálya, a városi Sporttelep és a Honvéd sporttelep áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Ezen kívül az iskolák tornatermei, a sportpályák, a kiépített kerékpárút stb. a sportprogramokhoz való hozzáférés széleskörű lehetőségét kínálják. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi célcsoportok sportprogramokhoz való hozzáférését lehetővé teszi azáltal is, hogy a városban számtalan ingyenes tömegsportolási lehetőséget biztosít. (kerékpár és futóversenyek, ügyességi játékok stb.)*

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

*A szociális törvény meghatározza a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében a szociális ellátásokat, rendelkezik a szociális igazgatás rendszeréről.

Felhatalmazást adott a települési önkormányzatok részére, hogy törvényben szabályozott ellátásokat saját költségvetésük terhére kiegészítsék, ill. új ellátásokat állapítsanak meg. A Szt. 86.§ meghatározza azon ellátásokat, melyeket az önkormányzatoknak kötelezően biztosítani kell.

Tapolca városban az alábbi szolgáltatásokat biztosítjuk:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- támogató szolgáltatás,
- nappali ellátás,
- család és gyermekjóléti központ (2016.01.01-től)

A kötelezően ellátandó szolgáltatások mellett önkormányzatunk önként vállalt feladatként gondoskodik a hajléktalanok ellátásáról, működteti a 36 fő befogadására alkalmas Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállását. Éveken keresztül biztosította a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mely jelenleg már állami feladat.

A város szociális ellátórendszere összességében az igényeket és a szükségleteket kielégíti, azonban néhány területen indokolt lenne a fejlesztés, beruházás. Szükség lenne családok átmeneti otthonára az átmenetileg lakás nélkül maradt családok számára, emellett a demográfiai tendenciák is igazolnák egy idősek otthona létrehozását.

Tapolca Városban a szociális ellátások biztosítása –támogató szolgálat kivételével- a Tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet feladatkörébe tartozik. Az intézet fenntartója Tapolca és Raposka települések által létrehozott Tapolcai Szociális és Alapszolgáltatási Intézményi Társulás. Meg kell még említeni az egyházak (Baptista Szeretetszolgálat) és néhány magánszemély, alapítvány e területen biztosított szolgáltatását is. *

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem ismert.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Szükség esetén pozitív diszkriminációval él az önkormányzat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható, a civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig – lehetőségéhez mérten – anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az önkormányzat tulajdonát képező Tamási Áron Művelődési Központ Tapolca Város Önkormányzati Kulturális Intézménye, a kulturális és a **közösségi élet egyik központja**, a KDOP-3.1.1/B-2f-2010-0002 "A tapolcai belváros értékmegőrző rehabilitációja" pályázat keretében kívül-belül megújult.

A Wass Albert Könyvtár és Múzeum, szintén e pályázatnak köszönhetően, korszerű környezetben fogadhatja az olvasókat és érdeklődőket. * A közösségi rendezvények megtartásának színtere a Csobánc Művelődési Ház, a VOKE Batsányi János Művelődési és Oktatási Központ is (teljesség igénye nélkül felsorolva). A nyári időszakban a szabadterei rendezvények is jó lehetőséget biztosítanak a város lakóinak összejöveteléhez. Ezen túl a városban számtalan olyan program van, mely a célcsoportba tartozók részére ingyenes szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget biztosít.*

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A városban a közösségi együttélés pozitívnak mondható, etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény megjelenése is elismerte azt, hogy fontossá vált az önkéntes munka a szociálisan hátrányos helyzetű emberek segítésére. Önkéntes tevékenység a társadalom tagjainak szolidaritásán alapuló, az állampolgárok öntevékenységet kifejező, a személyeknek és közösségeiknek más vagy mások javára ellenszolgáltatás nélkül végzett munka.

Annak érdekében, hogy e jelentős társadalmi erőforrás a közcélok elérése érdekében is mind hatékonyabban mozgósíthatóvá váljon, szabályozott keretek között meg kell teremteni intézményeinknél ennek lehetőségét.

Önkéntes segítő az a magánszemély, aki személyes munkavégzéssel ellenszolgáltatás nélkül segíti a törvényben felsorolt szervezeteket és intézmények munkáját, jogszabályi keretek között.

Fogadó szervezet lehet a jogszabályban meghatározottak szerint:

- a) a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása, az általa biztosított közszolgáltatások és katasztrófavédelmi feladatai körében;
- b) a nemzetiségi önkormányzat a jogszabályban meghatározott közfeladatai körében;
- c) a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében;
- d) a magyarországi székhelyű civil szervezet, közhasznú szervezet a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
- e) a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy a hitéleti, a közcélú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
- f) a jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai, vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a közszolgáltatásait igénybevevőknek nyújtott többletszolgáltatások körében a magyarországi székhelyű, illetve magyar hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező, jogképes
 - fa) szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,
 - fb) egészségügyi szolgáltató,
 - fc) közoktatási intézmény,
 - fd) felsőoktatási intézmény,
 - fe) muzeális intézmény,
 - ff) nyilvános könyvtár,
 - fg) közlevéltár,
 - fh) nyilvános magánlevéltár,
 - fi) közművelődési intézmény;
- g) a nem jogképes fogadó intézmény fenntartója a fogadó intézmény jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai, vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a fogadó intézmény közszolgáltatásait igénybevevőknek nyújtott többletszolgáltatások körében.

Nem minősül ellenszolgáltatásnak az önkéntes segítői tevékenység folytatásához szükséges igazolt költségek viselése illetve megtérítése.

Az önkéntes és az őt alkalmazó szervezet közti viszonyra vonatkozó egyik fontos rendelkezés, hogy a fogadó intézmény az önkéntest, valamint hozzátartozóit juttatásban nem részesítheti.

Az önkéntes elláthat minden olyan tevékenységet,

- amelyre vonatkozóan megfelel a jogszabályokban meghatározott képesítési, egészségügyi, nyilvántartásba vételi és egyéb feltételeknek, valamint
- amelynek ellátását törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet (a továbbiakban együtt: jogszabály) nem köti meghatározott jogviszonyhoz, illetve amelynek önkéntessel történő ellátását jogszabály nem zárja ki.

Tapolca városban a Magyar Vöröskereszt Veszprém Megyei Szervezete az önkéntes munka szervezésére, koordinálására irodát nyitott, így is segítve e társadalmilag

hasznos tevékenységet, továbbá a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet is részt vesz az önkéntes munka szervezésében és lebonyolításában.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tapolca Városban Roma Nemzetiségi Önkormányzat nem működik, a 2011. évi CLXXIX törvény 98.§ (1) bekezdése alapján, az 5/2015.(III.04. Nkt határozatával feloszlott) önkormányzatunk keresi a roma emberekkel való együttműködés lehetőségeit.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs adat a mélyszegénységben élő és roma emberek munkanélküliségi arányáról.	Adatgyűjtés a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvénynek megfelelően. Adatgyűjtés forrásai: NRÖ, helyi roma érdekképviselői/civil szervezet.
Alacsony a roma és mélyszegénységben élő munkavállalók aránya az önkormányzatnál és az önkormányzat által fenntartott intézményekben.	Roma és mélyszegénységben élő emberek minél magasabb arányú foglalkoztatása az önkormányzatnál és az önkormányzat által fenntartott intézményekben. Adatgyűjtés (képzettségi mutatók) a célcsoport körében. Képzési programok működtetése (pl.: digitális kompetenciafejlesztés).
Nem minden munkanélküli regisztrálta magát a Nemzeti Munkaügyi Hivatalnál.	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a munkanélkülieknek adható támogatásokról. A megtartott fórumokon adatgyűjtés (a nem regisztrált munkanélküliek elérése érdekében). A nem regisztrált munkanélküliek Munkaügyi Központba való bejutásának biztosítása.
Magas a munkanélküliségi ráta, az országos átlaghoz képest, ami a valóságban még nagyobb lehet (lásd fentebb), illetve az adatok alapján a 180 napnál régebben regisztráltak aránya is magas (pl.: 42%).	1. helyi mikro-, kis-, és középvállalkozások támogatása a foglalkoztatottság növelése céljából (ilyen célú önkormányzati rendelet megalkotása) 2. alternatív jövedelemszerzési lehetőségek biztosítása (pl.: szociális földprogram) 3. képzési mutatók javítása (helyi oktatási rendszer fejlesztése, minőségi okta-

	<p>táshoz való hozzáférés javítása)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. felnőttoktatás megszervezése munkaerő-piaci szükségletfelmérést követően 5. közfoglalkoztatás (a képzettségnek, képességek fejlettségének megfelelő munka) 6. Atipikus foglalkoztatási formák támogatása. 7. Állásbörze szervezése rendszeres időközönként
Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető , hogy az egészségügyi és közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított a célcsoport számára.	<ol style="list-style-type: none"> 1. szűrővizsgálatok (különösen a légzőszervi megbetegedések esetében) népszerűsítése a célcsoportba tartozó emberek körében preventív tevékenység az egészség megőrzése céljából (tájékoztatás, információk elérhetővé tétele) 2. közszolgáltatások megjelenítése a szegregálódó területeken
Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető , hogy több szintén, többek között a munka világában is jelen van a hátrányos megkülönböztetés.	<ol style="list-style-type: none"> 1. esélyegyenlőségi fórum létrehozása és működtetése (ülésezés havi rendszerességgel, meghívottak: helyi döntéshozók, helyi munkaadók, NRÖ, célcsoport képviselői) 2. esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál 3. önkormányzati kutatás, releváns civil szervezetek, célcsoportok érdekképviselésének bevonásával a diszkrimináció témakörében.
Magas az ápolási díjat igénybe vevők köre, valószínűsíthető, hogy az ellátásra szorulóknak magas száma miatt.	<i>Bővíteni szükséges az idősek ellátásának körét,* idősek bentlakásos otthonának létrehozása önkormányzati beruházással, pályázati források bevonásával.</i>

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

*Az alábbi táblázat Tapolca város lakosságának korcsoportonkénti megoszlását mutatja be. Az adatok jól szemléltetik, hogy a 0-59 éves korosztály létszáma 2010-től 2014-ig folyamatosan csökken, míg a 60 év felettiek száma ugyanezen időszakban emelkedik.

Tapolca komoly kihívása a népesség elöregedése, ami ha mérsékelhető is, pl. gazdaságfejlesztési intézkedések kedvező demográfiai hatásaival, vissza nem fordítható.

Tapolca Város állandó népessége:

Korcsoport	2010	2011	2012	2013	2014
0-3	583	560	560	538	510
4-6	474	449	436	436	413
7-14	1191	1181	1168	1180	1178
15-18	752	714	659	650	605
19-25	1560	1550	1512	1449	1395
26-40	3950	3913	3823	3738	3654
41-60	4901	4837	4826	4754	4689
61-65	1010	1075	1089	1145	1214
66-	2428	2468	2543	2609	2675
Összesen	16849	16747	16616	16499	16333

Forrás: Tapolca város ITS

Tapolcán a 3.5 pontban bemutatott terület nevezhető szegregátumnak, azonban a társadalmi különbségek sem itt, sem pedig Tapolca más településrészén nem mutatnak erős térbeli koncentrációt. Ugyanakkor fennáll a veszélye annak, hogy egyes területeken kedvezőtlen folyamatok megerősödhetnek, így elsődleges cél e folyamatok kialakulásának megakadályozása. *

Forrás: Tapolca város ITS

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma, aránya, egészségügyi szociális, lakhatási helyzete

*A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapotot értünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Az ellátórendszer tapasztalatai alapján az alapvető szülői kompetenciák hiánya az, amely sok esetben a gyermek elhanyagolásához, bántalmazásához, családból történő kiemeléséhez vezet.

Rendszerszintű válaszként szükséges kidolgozni és bevezetni egy olyan képzési rendszert, amely a szülői kompetenciákat erősíti, a jelenleg is folyó jó gyakorlatokat összegyűjti és a gyermekjóléti alapellátás eszköztárát is növeli.

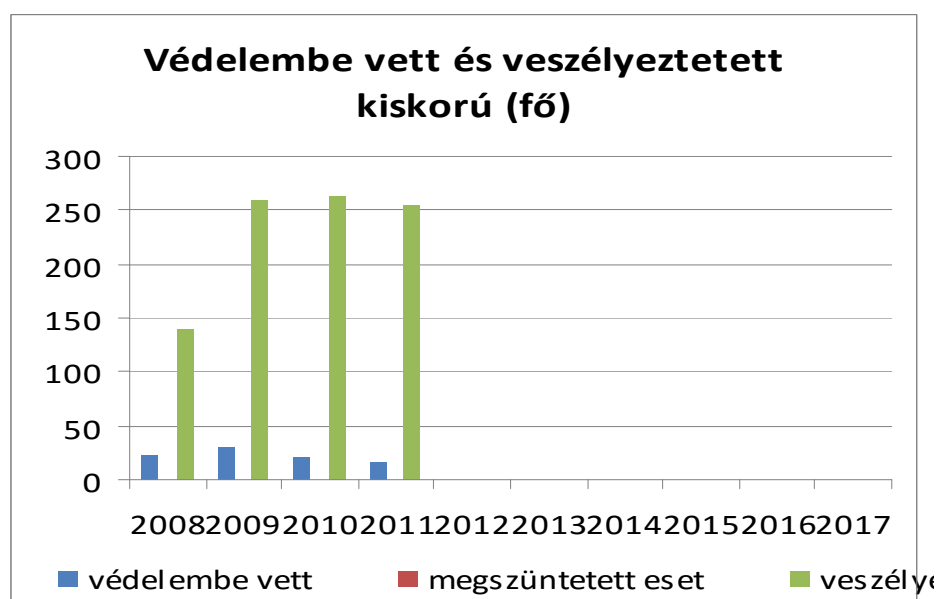
Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. *

***4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma**

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2010	3000	30	n.a	262
2011	2904	16	12	255
2012	2823	31	5	215
2013	2804	41	10	190
2014	2706	50	18	198

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási adatszolgáltatása

*A védelembe vett 18 éven aluliak száma a vizsgált időszakban emelkedő tendenciát mutat, ami jelzi az esetek súlyosságát. Ugyanezen időszakban a veszélyeztetett gyermekek száma csökken. *

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más

hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A **2015. október elsejei** állapot szerint nyilvántartott rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma: **421 fő**

4.1.3. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma²²

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	626	n.a	2	n.a	514
2009	736	n.a	2	n.a	467
2010	783	n.a	2	n.a.	514
2011	729	n.a	2	n.a.	330
2012	594	n.a	2	n.a	162
2013	609	n.a	n.a	n.a	262

c) gyermekek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (1) bekezdése szerinti pénzbeli és természetbeni ellátások (2012. december 31-i hatályos szabályozás szerint):

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, (2013: LXXV. törvény 14. § d) pontja hatályon kívül helyezte)*
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás,
- a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás. (hatályon kívül helyezte a 2013: XXVII. törvény 78. § (1) bekezdés a) pontja.)*

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A települési önkormányzat jegyzője törvény szerinti jogosultság esetén rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg egy év időtartamra, az arra rászoruló gyermekek részére (Gyvt. 18. § (1) bekezdés és 19-20/A. §).

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A képviselő-testület a rendeletében megállapított nagyságú rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapíthat meg, így az Önkormányzat az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő vagy létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került, gyermeket gondozó családokat rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti. Elsősorban azokat a gyermeket nevelő családokat kell rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban

²² Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés, Tapolca város ITS

részesíteni, akik a gyermekük eltartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, illetve a gyermek életében alkalmanként jelentkező többletkiadások (tankönyv, gyógyszer, iskolai rendezvény költsége) megfizetése, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás, a gyermek nevelésbe vételének megszűnését követő gyámhivatali visszahelyezés a család anyagi lehetőségeit meghaladja.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban az a gyermeket nevelő család illetve átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek szülei részesíthetők a gyermekkel való kapcsolattartás érdekében, akiknek családjában az egy főre jutó nettó havi jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-át nem haladja meg. Ez az értékhatár egyedül álló szülő esetében 200 %. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás gyermekenkénti éves összege nem haladhatja meg családban élés esetén az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-ot, egyedül álló szülő esetében 200 %-át.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátásként (tankönyv, iskolai kirándulás, táborozás költségeihez való hozzájárulás, szociális utalvány) formájában is biztosítható. Amennyiben nincs lehetőség a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátásként való biztosítására, a szülő részére elszámolási kötelezettség írható elő. Az elszámolás elmulasztása esetén a következő segélykérelem elutasításra kerül. A polgármester egyedi mérlegelés alapján a (3) bekezdésben meghatározott jövedelemhatártól és (4) bekezdésben meghatározott összeghatártól eltérhet.

Ha a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-át, egyedülálló szülő esetén 200 %-át nem éri el és a család kedvezőtlen körülmények között él, az Önkormányzat a gyermek(ek) étkezési térítési díját részben vagy különös méltánylást érdemlő körülmény esetén 100%-ban átvállalja. 2015. 09.01-től a bölcsődés és óvodás korú gyermekek, szüleik önkéntes nyilatkozata alapján ingyenes étkeztetésben, a három vagy több gyermeket nevelő családok 50, ill. 100%-os kedvezményben, a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermekeket nevelő családok pedig 50%-os kedvezményben részesülnek.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,

- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermek(ek) étkezési térítési díj hozzájárulása az étkezést biztosító intézmény(ek) részére ténylegesen igénybe vett napoknak megfelelően kerül átutalásra az intézmény kimutatása és számlája alapján.

A kérelmet a szülő, vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú gyermek nyújthatja be. Az étkezési térítési díj hozzájárulás legfeljebb a nappali tagozaton folytatott középiskolai tanulmányok befejezéséig adható meg.

A polgármester az étkezési térítési díj hozzájárulást a kérelem benyújtásának napjától állapítja meg.

Iskolás gyermekekre vonatkozó étkezési térítési díj hozzájárulás a tanév kezdete és december 31-e között beadott kérelem esetében december 31-ig, január 1. és a tanév vége között beadott kérelem esetében a tanév végéig, bölcsődés és óvodás gyermekekre vonatkozó étkezési térítési díj hozzájárulás 6 hónap időtartamra, legfeljebb a bölcsődei és óvodai nevelési év végéig állapítható meg.

Az étkezési térítési díj hozzájárulás ismételt megállapítása iránti kérelem a korábbi jogosultság időtartama alatt, annak megszűnését megelőző 15 nappal benyújtható. A szülő, vagy a nagykorú gyermek az intézményváltást köteles haladéktalanul, legkésőbb 15 napon belül bejelenteni.

Az étkezési térítési díj hozzájárulás esetében a jövedelemszámításnál irányadó időszak a Szocvtv. 10. § (2)-(5) bekezdése alapján kerül megállapításra. Az egy főre jutó jövedelem számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként kell figyelembe venni a Szocvtv. 4. § (1) bekezdés d) pontjában felsorolt személyeket.

4.1.3 számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma²³

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvodás	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2009	n.a	n.a.	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	45	450	66	300	13	120
2011	52	432	80	310	4	140
2012	65	482	52	345	8	50

Az ingyenes étkeztetésben részesülők száma évről évre emelkedést mutat. A nyári étkeztetésben részesülő gyermekek száma többnyire az adott évi pályázatok sikerességétől függ.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekekről nincs információnk.

²³ Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

*A KSH népszámlálási adatai szerint Tapolcán egy olyan terület azonosítható ahol a szegregációs mutató túllépi a 30%-ot. (lásd. 3.5 pont) Ez a terület a városközpontához közel található, szilárd útburkolattal, közművekkel ellátott, közintézményekhez (iskola, óvoda, kórház, Városháza) közel elhelyezkedő terület. Az itt élő gyermekek részesülnek mindazon ellátásokban, melyek őket a jogszabályok alapján megilletik. (pl. rendszeres gyermekvédelmi támogatás) *

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékos-sággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a Gyvt. Az alábbiak szerint szabályozza.

***1) Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. *

2) Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

Megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma a 2015. október elsejei statisztika alapján a 0-17 éves korosztályban:

hátrányos helyzetű: 6 fő

halmozottan hátrányos: 21 fő

*A korábbi évekhez képest jelentős csökkenést mutat a HH/HHH gyermekek száma, ami első sorban az új törvényi szabályozással magyarázható. Önkormányzatunk a HH/HHH-s, valamint a fogyatékkal élő gyermekek ellátásához, egészséges fejlődéséhez szükséges támogatásokat biztosítja. **

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma²⁴

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó 0-3 éves korú gyermekek száma
2008	10	59
2009	9	67
2010	10	58
2011	9	62
2012	10	56
2013	9	59

²⁴ Forrás : TEIR

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői²⁵

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	119 965	28 803	n.a
2009	0	132 168	27 491	n.a
2010	0	131 309	28 157	n.a
2011	0	129 356	26 001	n.a

- c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

*A Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézményében az alábbi szolgáltatásokat biztosítják a 0-7 éves, speciális ellátást igénylő gyermekek részére:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás
- fejlesztő nevelés
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- iskolapszichológia, óvodapszichológiai ellátás
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása
- A vizsgálat kérése személyesen, telefonon, e-mailban vagy írásban (gondviselői aláírással) kérhető.

A vizsgálatot kérheti:

- a gyermek gondviselője, együttnevelő szülője,
- a gondviselő írásos hozzájárulásával, a gyermek nevelésével foglalkozó vagy azt segítő személy (különböző szülő, nevelőszülő, nagyszülő, pedagógus, családgondozó, gyámügyi intézmény munkatársa stb.),
- a gondviselő hozzájárulásával az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása céljából írásban az óvoda,
- a BTM- nehézség megállapítására írásban a családvédelmi intézmény a gondviselő hozzájárulásával.

A pedagógiai szakszolgálat előjegyzéses rendszerben nyújt szolgáltatást.

²⁵ Forrás: TEIR

A iskolák és óvodák fogadják a sajátos nevelési igényű tanulókat, és a szakértői javaslatban meghatározott fejlesztő foglalkozásokat a megfelelő óraszámban biztosítják részükre. *

Bölcsődei ellátás

4.3.3 számú táblázat - Bölcsődei ellátás

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	44	n.a	40
2009	1	53	n.a	40
2010	1	54	n.a	40
2011	1	49	n.a	62
2012	1	56	n.a	62

A bölcsőde elérhetősége:

- Ringató Bölcsőde,

8300 Tapolca, Nagyköz u. 1-3. Tel.: 87-414-485

*A bölcsőde 1960. június 4-én nyitotta meg kapuit, majd sok - sok változást követően 2011. nyarán egy pályázatnak köszönhetően felújításra és bővítésre került. Jelenleg 5 gyermekcsoporttal, 62 férőhellyel működik, a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet önálló szakmai egységeként. A bölcsőde konyháját a Diák-és Közétkeztető Szolgáltató KFT működteti. A gyerekeknek napi négy étkezést biztosítanak. Lehetőségünk van a speciális diétára szoruló gyermekek étkeztetésére is. A szakszerűen összeállított étrenddel és a korszerű konyhatechnikai eljárásokkal biztosítják a korosztály számára a fejlődéshez szükséges tápanyagokat és vitaminokat. *

A bölcsődei felvételnél érvényesül az az alapelv, hogy előnyt élvez az a gyermek, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit - gyámhatósági határozat alapján - gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel. A bölcsődei ellátás a városban minden, a feltételeknek megfelelő igénylő részére biztosított.

d) gyermekjóléti alapellátás

Családi napközi

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos,

akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van. *Tapolcán nem működik családi napközi. Támogatása javasolt, némiképp javítaná a foglalkoztatottságot és bővítené az ellátások körét is.*

e) gyermekvédelem

*Élete során mindenki kerülhet olyan nehéz helyzetbe, amelynek megoldása lehetetlennek tűnik. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei segítséget nyújtanak a bajba került egyéneknek, családoknak és gyermekeiknek.

A Tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat elérhetőségei:

8300 Tapolca, Hősök tere 15.

Telefon: 06 87 322 977, mobil: 06 30 5635927,

email: csaladgondozas.tapolca@gmail.com,

website: csaladgondozas.hupont.hu,

facebook: Családsegítő-Gyermekjólét Tapolca.

A családgondozó tevékenységével támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, a személyisége kedvező irányú fejlődésében.

- Segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban megjelenő működési zavarok megszüntetésében.
- A gyermekeket érintő veszélyeztető körülmények mielőbbi észlelése érdekében, a Gyermekjóléti Szolgálat észlelő és jelzőrendszert működtet. Tagjai kötelesek írásbeli vagy szóbeli jelzéssel élni a Gyermekjóléti Szolgálat felé, ha valamely gyermekkel kapcsolatban, veszélyeztető körülményt tapasztalnak.
- Magánszemélyek telefonon, személyesen és írásban is jelezhetnek.
- Együttműködés hiányában a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a családgondozó hatósági kötelezettségen alapuló gondozást végez.
- Válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása.
- Hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás.
- Preventív jellegű szabadidős programok szervezése. *

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások körét városunkban javítani szükséges. Pl. a tapolcai járásban nincs Családok Átmeneti Otthona.

2016. január 1-jétől az újonnan felálló Gyermekjóléti Központ készenléti ügyeletet tart, ami segítséget nyújthat a krízishelyzetbe kerültek számára.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

*Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés lehetőségei a településen biztosítottak. Az iskolákban bevezették a mindennapos testnevelést, több köznevelési intézmény eredményes pályázat eredményeként,

egészségfejlesztési programok szervezésével is segíti a gyermekek kiegyensúlyozott testi és lelki fejlődését. A Tapolcai Kertvárosi Óvoda elnyerte a „Zöld Óvoda „ címet a gyermekek környezeti nevelése érdekében végzett munkája elismeréséül. A Tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet keretében működő Egészségfejlesztési Iroda rendszeresen szervez egészségmegőrzéssel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos programokat. A Városi Rendezvénycsarnokban nyári szünidős táborokat szerveznek, de év közben is számtalan gyermekprogram szervezésével járulnak hozzá a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez. Ezen kívül a civil szervezetek is részt vállalnak a gyermekek szabadidős programjainak szervezésében.*

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei)

*Az esélyegyenlőségi célcsoportba tartozó gyermekeknek adható kedvezményeket az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- a nemzeti köznevelésről szóló CXC törvény,
- az éves költségvetési törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI törvény

Az intézményi gyermekétkeztetés (min.: napi háromszori) hét közben minden rászoruló gyermek részére biztosított. Amennyiben jelzés érkezik önkormányzatunkhoz, hogy a hétfélig étkezése valamelyik gyermeknek nem elégséges, önkormányzatunk azonnal intézkedik. Szünidei étkeztetésre az elmúlt évek során folyamatosan pályáztunk, az arra rászoruló gyermekek részére minden esetben biztosítottuk az ellátást.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem tapasztalható

Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal a településen élő gyermekeket esetlegesen érintő hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről a szolgáltatások nyújtásakor.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül biztosítottak.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül biztosítottak. Pl. iskolai korrepetálások, fejlesztőpedagógiai ellátások, tanoda program

Tapolca Város Köznevelése

*Tapolca város köznevelési intézményrendszerének összefoglaló adatai és főbb jellemzői a 2014. okt. 1-jei állapot szerint

Intézmény	fenntartó	Férőhely	tanulók/ gyermek létszám 2014.10.01.	ebből bejáró
<u>Óvoda</u>				
Tapolcai Kertvárosi Óvoda és tagintézmény	önkormányzat	500	448	40

Intézmény	fenntartó	Férőhely	tanulók/gyermek létszám 2014.10.01.	ebből bejáró
ményei (Barackvirág, Hársfa, Szivárvány)				
Szent Erzsébet Óvoda	Szeretet Leányai Társulat	75	75	7
<u>Általános iskola</u>				
Bárdos Lajos Általános Iskola és tagintézményei (Kazinczy, Batsányi)	KLIK	1440	1128	222
Nagyboldogasszony Római Katolikus Általános Iskola	Veszprémi Érsekség	220	154	35
<u>Középiskola</u>				
Batsányi János Gimnázium és Kollégium	KLIK	400	212	78
Széchenyi István Szakképző Iskola	Baptista Szeretetszolgálat	457	457	298
<u>Speciális oktatási intézmény</u>				
Szász Márton Általános Iskola, Speciális Szakiskola, és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola	KLIK	250	115 ebből az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek száma: 20 fő	69
<u>Alapfokú művészetoktatás</u>				
Járdányi Pál Zenei Alapfokú Művészeti Iskola	KLIK	430	352	173
Balaton-felvidéki Szín -Vonal Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Szín és Vonal Művészetoktatási Közhasznú Alapítvány		520	
<u>Egyéb</u>				
Batsányi J. Gimnázium és Kollégium	KLIK	105	30	30
Pedagógiai Szakszolgálat	KLIK	Ellátott gyermekek száma: Rendszeres gondozásban részesül:		1225 735

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, iskolai, óvodai adatszolgáltatás

A felsorolt intézményekkel, intézménytípusokkal kapcsolatban az alábbiakat kell még kiemelni:

Az *óvodai ellátás* tekintetében 2015. szeptember 1-jétől azok a gyermekek, akik az adott év aug. 31-ig betöltötték a 3 éves kort óvodakötelesek. Tekintettel a jelenlegi (az elmúlt években némileg növekvő) kapacitásokra és arra, hogy a szülők jellemzően már eddig is beírást kértek gyermekeiket (többségében már 3 éves kor előtt), a most életbe lépő kötelezettség nem generál érzékelhető létszámnövekedést a városi óvodákban.

A *Bárdos Lajos Általános Iskola* három feladatellátási helye más-más szakterületekre specializálódott (matematika, számítástechnika, idegen nyelvek, sport stb.), amelyek jól kiegészítik egymást. A Batsányi János tagintézményben kétnyelvű (magyar-angol) oktatás is folyik.

A Baptista Szeretetszolgálat által működtetett *szakképző intézmény* profilja a vendéglátás, de emellett más szakmákban (pl. szerkezetlakatos, hegesztő) is oktatnak fiatalokat, igazodva a helyi foglalkoztatók és vállalkozások igényeihez. Ahogy a bejáró tanulók létszámából is látható, az intézmény térségi feladatokat lát el, az itt tanulók kétharmada más településekről jár ide.

A járás egyetlen *gimnáziuma* „hagyományos” négy évfolyamos képzést folytat, aminek eredményességét a tanulmányi versenyeken elért eredmények is igazolják. A gimnázium fontos szerepet tölt be a térségben, tanulói harmada bejáró.

Ezzel szemben a gimnáziumhoz tartozó *kollégium* igen alacsony kihasználtsággal működik annak ellenére is, hogy itt kapnak elhelyezést a Széchenyi Szakképző Iskola és a Szász Márton Iskola kollégiumi ellátást igénylő diákjai is.

A *Járdányi Pál Zeneiskola* nem csupán a művészeti alapoktatás szempontjából érdemel említést. Az iskola diákjai a város rendezvényeinek állandó szereplői, de saját szervezésű művészeti eseményei, hangversenyei is népszerűek.

A *Szász Márton Általános Iskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola* (2015. július 1-jétől külön, a Veszprémi Szakképzési Centrum tagintézményeként működik a szakképzés) ugyancsak hiánypótló intézmény a térségben, miután tanulásban akadályozott, középsúlyos értelmi fogyatékos és autista gyermekek képzésével is foglalkozik. Az alapképzés mellett a diákok pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs fejlesztő foglalkozásokon, fakultációkon vehetnek részt. Az intézménybe a 2014-es adatok szerint 45 sajátos nevelési igényű általános iskolai tanuló jár. A szakképzésben résztvevők száma 51 fő, a középsúlyos értelmi fogyatékosaké 19. 2015. július 1-jétől a szakképzés a Nemzetgazdasági Minisztérium fenntartásába került az általános iskola Szász Márton Általános Iskola néven látja el továbbra is a gyermekeket, ahová 69 sajátos nevelési igényű általános iskolai tanuló jár.

A *Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézményében* gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás, fejlesztő nevelés, szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés, iskolapszichológia, óvodapszichológiai ellátás, kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása szakfeladatok területén vehetnek igénybe szolgáltatásokat a rászorulóknak.

Tapolcának *felsőoktatási intézménye* nincs, de az önkormányzat figyelmet fordít a tehetséges helyi fiatalok felsőfokú tanulmányinak támogatására. Ennek érdekében a 4,0 átlag fölötti tanulmányi eredménnyel rendelkező tapolcai hallgatók számára – pályázati úton – havi 10 eFt-os ösztöndíjat nyújt az önkormányzat.

Összességében a város oktatási kapacitásai mennyiségi és strukturális szempontból is megfelelőnek minősíthetők, kielégíti a városi és a térségi igényeket, s a középtávú demográfiai előrejelzések alapján a későbbiek sem szükséges kapacitásbővítés vagy strukturális átalakítás. Figyelemmel a várható jogszabályi változásokra is (pl. a szakképzésben várható további változások) a város célja a jelenleg jól működő rendszer megtartása.

Az intézmények infrastrukturális helyzetét tekintve sincsenek alapvető hiányok, s az elmúlt években több helyen is sikerült fejlesztéseket (pl. energetikai korszerűsítéseket) végrehajtani.

Szükséges lenne a testnevelési feltételek további javítása (tornaterem, tornaszoba, tanuszoda), illetve az akadálymentesítés tekintetében is vannak még hiányok. A Szász Márton Ált. Iskola esetében sürgető feladat az elhelyezést biztosító épületek kiváltása, vagy felújítása.

A korábban önkormányzati fenntartású intézmények esetében a fenntartói feladatot 2013. jan. 1-jétől a KLIK látja el, míg a működtetés az önkormányzat feladata. Utóbbi, a napi működés feltételeinek biztosításán túl a karbantartásra, javításokra terjed ki.

***Óvodai nevelés**

1) Szent Erzsébet Óvoda

8300 Tapolca, Templom domb

Fenntartó: Szeretet Leányai Társulata

4.4.1 táblázat Az óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	4	0

4.4.3 táblázat Az óvodai nevelés adatai: Szent Erzsébet Óvoda

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	54	3	100	1	61	0
2009	62	3	100	1	63	0
2010	68	3	75	1	68	0
2011	63	3	75	1	63	0
2012	72	3	75	1	73	0

***2) Tapolcai Kertváros Óvoda**
8300 Darányi Ignác utca 4. (székhelyintézmény)
Fenntartója: Tapolca Város Önkormányzata

4.4.1 sz. táblázat, óvodai nevelés adatai 1: Összefoglaló táblázat, Tapolcai Kertvárosi Óvoda székhely és tagintézményeinek adatai együttesen

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (2015. okt.1-jei állapot)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	4	
Hány településről járnak be a gyermekek	18	
Óvodai férőhelyek száma	500	
Óvodai csoportok száma	20	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17.00 óra	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét, de valamelyik tagintézmény mindig nyitva van	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	41	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	41	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	20	0
Kisegítő személyzet	15	0

4.4.3 sz. táblázat: Az óvodai nevelés adatai 3. Tapolcai Kertvárosi Óvoda (székhely és tagintézmények)

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010	521	20	500	4	521	0
2011	494	20	500	4	494	0
2012	485	20	500	4	500	0
2013*	464	20	500	4	464	0
2014*	448	20	500	4	448	0

4.4.1 sz. táblázat óvodai nevelés adatai: Tapolcai Kertvárosi Óvoda Szivárvány Tagintézménye (Dobó tér 5.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (2015. okt. 1-jei állapot)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	10	
Óvodai férőhelyek száma	125	
Óvodai csoportok száma	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00-17.00 óra	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kisegítő személyzet	3	0

4.4.3 táblázat Az óvodai nevelés adatai 3: Tapolcai Kertvárosi Óvoda Szivárvány Tagintézménye

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010	132	5	125	1	132	0
2011	123	5	125	1	123	0
2012	124	5	125	1	124	0
2013	114	5	125	1	114	0
2014	102	5	125	1	102	0

4.4.1 sz. táblázat óvodai nevelés adatai 1: Tapolcai Kertvárosi Óvoda Hársfa Tagintézménye (Alkotmány u. 9.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (2015. okt. 1-jei állapot)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17.00 óra	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	2	0

4.4.3 táblázat: Az óvodai nevelés adatai 3: Tapolcai Kertvárosi Óvoda Hársfa Tagintézmény

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010	81	3	75	1	81	0
2011	72	3	75	1	72	0
2012	74	3	75	1	74	0
2013	70	3	75	1	70	0
2014	70	3	75	1	70	0

4.4.1 sz. táblázat: Az óvodai nevelés adatai 1: Tapolcai Kertvárosi Óvoda Barackvirág Tagintézménye

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (2015. október 1-jei állapot)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	150	
Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	12	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	12	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	4	0

4.4.3 sz. táblázat: Az óvodai nevelés adatai 3: Tapolcai Kertvárosi Óvoda Barackvirág Tagintézménye

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010	159	6	150	1	159	0
2011	148	6	150	1	148	0
2012	142	6	150	1	142	0
2013	138	6	150	1	138	0
2014	142	6	150	1	142	0

4.4.1 sz. táblázat: Az óvodai nevelés adatai 1: Tapolcai Kertvárosi Óvoda (székhely)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (2015. október 1-jei állapot)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	150	
Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	13	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	13	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	5	0

4.4.3 sz. táblázat: Az óvodai nevelés adatai 3: Tapolcai Kertvárosi Óvoda (székhely)

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010	159	6	150	1	159	0
2011	148	6	150	1	148	0
2012	142	6	150	1	142	0
2013	138	6	150	1	138	0
2014	142	6	150	1	142	0

*Mint a fenti táblázatok adatai is bizonyítják, minden 3 éves korú gyermek óvodai ellátása biztosított. A gyermekekkel szakképzett, főiskolai végzettséggel rendelkező óvónők foglalkoznak. A dolgozói létszám a törvényben előírtaknak megfelel.

A nyári felügyelet is biztosított az intézményben, a zárva tartást úgy ütemezi az intézményvezetés, hogy valamelyik tagintézmény (vagy a székhely) mindig fogadja a gyermekeket. Az óvodai felvételnél az elutasított gyermekek között HH-s és HHH-s gyermek nem szerepelnek. Az óvodai csoportlétszámokra, a jogszabály által megállapított maximális létszámot nem lépik túl. Az óvoda nyitva tartását a fenntartó a szülői igényeknek megfelelően állapította meg. *

Forrás: óvodai adatszolgáltatás

Általános iskolai ellátás

Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola (székhelyintézmény)

*4.4.8 táblázat: Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma		általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban				általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	7	8	15	0	0	0	1
2011/2012	7	8	15	0	0	0	1
2012/2013	7	8	15	0	0	0	1
2013/2014	8	7	15	0	0	0	1
2014/2015	8	7	15	0	0	0	1

***4.4.7 táblázat: Az általános iskolában tanulók száma:**

	Általános Iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános Iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	Általános iskolások száma	Napközis tanulók száma és %-os aránya	
2010/2011	179	193	372	188	51%
2011/2012	183	180	363	196	54%
2012/2013	181	175	356	190	53%

***4.4.12 táblázat: A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban:**

8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban (Fő / %)	
2010/2011	49/98
2011/2012	47/99
2012/2013	43/97
*2013/2014	40/99
*2014/2015	35/100

Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézménye

4.4.8 táblázat: Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	12	12	24	-	-	-	1
2011/2012	12	12	24	-	-	-	1
2012/2013	12	12	24	-	-	-	1
2013/2014	11	12	23	-	-	-	1
2014/2015	11	12	23	-	-	-	1

4.4.7 sz. táblázat: Az általános iskolában (tagintézményben) tanulók száma:

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	296	276	572	244	82,4
2011/2012	327	262	589	261	79,8
2012/2013	308	263	571	257	83,4

4.4.12 sz. táblázat: A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban (Fő / %)	
2010/2011	71 fő
2011/2012	65 fő
2012/2013	51 fő
2013/2014	56 fő

Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola Batsányi János Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Tagintézménye

4.4.7 sz. táblázat: Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	109	145	254	83	31
2011/2012	121	124	245	100	31
2012/2013	126	103	229	112	20
2013/2014	130	109	239	119	32
2014/2015	129	100	229	126	33

4.4.8 sz. táblázat: Általános iskola adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	7	11	---	---	---	1
2011/2012	4	6	10	---	---	---	1
2012/2013	4	5	9	---	---	---	1

4.4.12 táblázat: A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban (Fő / %)	
2010/2011	38 fő/ 100 %
2011/2012	44 fő/ 100 %
2012/2013	23 fő / 100 %

Szász Márton Általános és Szakiskola EGYMI

4.4.7 sz. táblázat: Általános iskolában tanulók száma (2013. okt. 1-jei állapot)

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban		általános iskolai feladat-ellátási helyek száma	
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	1	1		32	54	86	2
2011/2012	1	1		24	49	73	2
2012/2013	1	1		23	48	71	2

Nagyboldogasszony Római Katolikus Általános Iskola

4.4.7 sz. táblázat Általános iskolában tanulók száma: (2013. okt. 1-jei állapot)

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma
	fő	fő	fő	fő
2010/2011	70	63	133	79
2011/2012	68	69	137	96
2012/2013	72	73	145	83

4.4.12 sz. táblázat: A nyolc évfolyamot eredményesen befejezettek száma a nappali oktatásban

8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban (Fő / %)	
2010/2011	17 (99%)
2011/2012	19 (100%)
2012/2013	19 (100%)

A táblázatok adatai bizonyítják, hogy a 8. osztályos tanulók átlagosan 98-100%-ban be is fejezik az általános iskolai tanulmányaikat, a lemorzsolódás minimális.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

*Kiemelt igényű gyermekek, tanulók az Nkt. 4.§-ának 13. pontja szerint: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

- beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszihés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja.

A sajátos nevelési igényű gyermekek intézményi nevelésben történő részvétele jelentősen javult Magyarországon, és Tapolca városban is. Településünkön az iskolák és óvodák fogadják a sajátos nevelési igényű gyermekeket, és biztosítják részükre a szükséges ellátást. Az intézményekben fejlesztő pedagógusok segítik a gyermekek fejlődését. A kiemelten tehetséges gyermekek különböző tehetséggondozó programokban vehetnek részt.

Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló,

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4§ 3.pont)*

a) hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A 2013. évi jogszabályváltozás következtében a HH/HHH-s gyermekek statisztikai létszáma jelentősen lecsökkent, mert sokan nem akarnak nyilatkozatot tenni. (lásd: 4.3 pont)

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézményének munkatársai látják el a közneveléshez kapcsolódó szakszolgálati feladatokat az alábbi területeken:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás,
- fejlesztő nevelés,
- szakértői bizottsági tevékenység,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- konduktív pedagógiai ellátás,
- gyógy-testnevelés,
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,
- kiemelten tehetséges gyermekek ellátása

Szakember ellátottság:

logopédus: 4 fő

pszichológus: 2 fő

gyógypedagógus: 3 fő

konduktor: 1 fő

adminisztrátor: 1 fő

dajka, takarító: 1 fő

A 2014. évi adatokat figyelembe véve megállapítható, hogy városunkban az óvodások, általános és középiskolások együttes száma (mint potenciális ellátottak): 2589 fő, mely nem tartalmazza a 0-3 éveseket.

Az alábbi táblázat az egy szakemberre jutó gyermekek számát mutatja be:

Sorszám	Szakember megnevezése	Egy szakemberre jutó gyermek/tanulósám (fő)
1.	Logopédus	647
2	Pszichológus	1295
3.	Gyógypedagógus	863

A táblázat adatait árnyalja az a tény, hogy az iskolákban több olyan pedagógus is dolgozik, aki gyógypedagógus ill. gyógy-testnevelő végzettséggel is rendelkezik, így az ő fejlesztő munkájukra is számíthatnak az intézmények.

Összességében megjegyezhető, hogy az intézet kevés szakemberrel dolgozik, az igényeket nem tudják olyan mértékben kielégíteni, mint ahogy azt a szükségletek megkövetelnék.

c) Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás képzés területén; az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Településünkön nem releváns.

d) Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, oktatás hatékonyságában megmutatkozó eltérések

Nem tapasztalhatók, a nyolcadik osztályt eredményesen befejezők száma 98-100% között mozog.

e) Pozitív diszkrimináció

Szükség esetén alkalmazza az önkormányzat.

4.5 Következtetések: Problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bölcsődés korú (0-3 éves) gyermekek száma növekvő tendenciát mutat	családi napközi létrehozása
Fogyatékkal élő gyermekek nyilvántartását segítő adatbázis hiánya	Adatbázis létrehozása a szakemberek bevonásával és a konkrét fogyatékoság megnevezésével
Fogyatékkal élő és ép gyermekek találkozásának lehetőségei (napi szinten) minimálisak, vagy egyáltalán nincsenek	Érzékenyítő foglalkozások az ép gyermekek részére. Iskolai pályázat gyermekeknek, ami sérült társaikról szól. Közös gyermekprogramok szervezése.
Adatszolgáltatás nem teljes körű az intézményhálózaton belül.	Oktatási/ nevelési intézmények kötelezése a nyilvántartások naprakész vezetésére és a rendszeres adatszolgáltatásra a fenntartó, ill. a működtető felé.
Az óvodákban nincs gyógypedagógus végzettségű óvónő	Új dolgozó alkalmazásánál élvezzen prioritást az, aki rendelkezik gyógypedagógusi végzettséggel, beiskolázásnál is figyelembe kell venni
Kevés a hátránykompenzáló program (pl. tanoda program)	A következő tanév tantárgyfelosztásánál javasolt figyelembe venni a hátrányok leküzdését segítő programok iránti igényt.
*Az ellátandó gyermekekhez képest kevés a szakember a Pedagógiai Szakszolgálatnál	Létszám bővítési kérelem/javaslat a fenntartónál

Az iskolai, óvodai nevelés jövőjére vonatkozó javaslatok, célok:

1. társadalmi kirekesztődés veszélyeinek kitett és speciális képzési igényű fiatalok oktatásában való közreműködés,
2. szakmai információk szolgáltatása,
3. kiadványok megjelentetése,
4. oktatási, képzési programokhoz való egyenlő hozzáférés elősegítése,
5. jelzőrendszer tagjainak együttműködése és a szervek döntő többségének egymással történő szoros kapcsolatfenntartása rendkívül indokolt a gyermekek védelme érdekében, ezért fokozottan törekedni kell arra, hogy ez a jövőben is fennmaradjon, illetve tovább fejlődjön,
6. közre kell működni a gyermekek szabadidő szervezésében, részükre ifjúsági és sporttevékenységek létrehozásában intézményi kereteken belül és önkormányzati támogatás biztosítása mellett,
7. gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátók együttműködését a jelenlegi kialakított rendszerben meg kell tartani. A rendszeresen megtartásra kerülő észlelő és jelzőrendszeri esetmegbeszélések figyelemmel kísérése.

8. a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében preventív előadások megtartását kell kezdeményezni a nevelési oktatási intézményekben, az alábbi témakörökben:
- tankötelezettség és óvodai beíratás kötelezettsége; jogszabályi változások;
 - szociális támogatások és jogosultsági feltételek;
 - gyermekvédelem;
 - bűnmegelőzés, DADA program;
 - közlekedési szabályok;
 - egészségnapok szervezése;
 - felvilágosító beszélgetések, konfliktuskezelés;
 - különféle tréningek fenti témában, akár külső szakemberek bevonásával is javasolt.

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

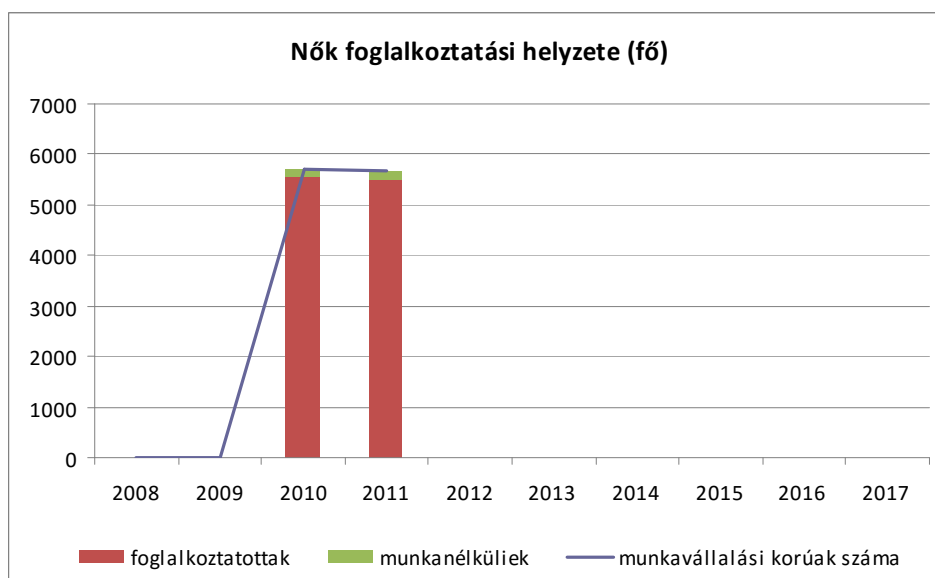
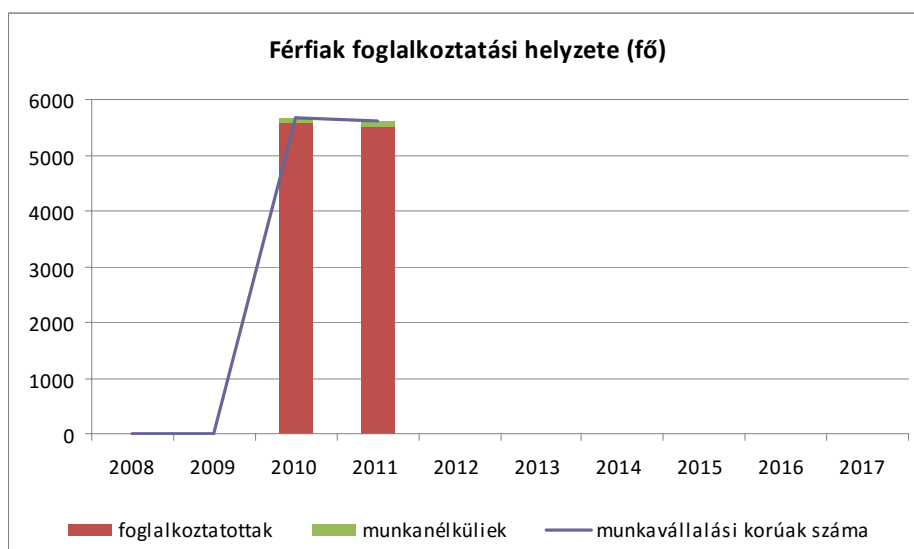
Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	5678	5724	5572	5586	106	138
2011	5616	5662	5509	5517	107	145
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: Teir helyi adatgyűjtés

* A statisztikai adatok alapján a lakónépesség körében a nők magasabb létszámban vannak, mint a férfiak, ugyanakkor a nemek megoszlása a foglalkoztatottság tekintetében nem követi a lakónépesség arányait. A különbség nem csak városunkra jellemző, országos jelenségről van szó. Okai között olyan tényezők is szerepelnek, amelyek sajnálatos módon az esélyegyenlőségi szempontok be nem tartásából fakadnak.*

A nők és férfiak közötti egyenlőtlenség okai, amely jelenleg is észrevehető a mai magyar társadalomban, a szocializációs folyamatok legmélyebb gyökerei között keresendő, és nem könnyű tenni ellene. Nagyon nehezen észrevehető, mert sokszor maguk a nők azok, akik tiltakoznak, ha arról van szó, hogy a mindennapi életükben hátrányt szenvednek-e el a férfiakkal képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve is tiltja, de az egyenlőtlenség felszámolása érdekében jogszabályi szinten alig történik valami.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapítá-

sánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők és férfiak eltérő társadalmi helyzetű csoportok. Eltérő helyzetüket különböző szükségleteik, speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáik tartják fenn.

A két nem közötti egyenlőtlenség megszüntetésének egyik eszköze a települési esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, intézkedések. Magyarország szinte minden településére jellemző, hogy kisgyermekkorban a nők száma kevesebb, az életkor emelkedésével a férfiak száma fokozatosan csökken és időskorúak között már jellemzően a nők száma több.

Az önkormányzatok és annak intézményei a kiindulási időpontban csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a nemre, nemek közötti különbségekre való szempontok és problémák tekintetében. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség, mely tekintetében a nők általában az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség és a magas iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányában felülreprezentáltak.

A nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. Vannak kifejezetten csak nők által betöltött munkakörök (varrónő, óvónő, ápolónő, stb.) és vannak olyan munkakörök, melyek az elmúlt időszakban pontosan az alacsony bérezésük miatt elnöiesedtek (pedagógus, közszolgálati tisztviselő).

A település nem rendelkezik kimutatással a nők foglalkoztatottságára vonatkozóan. Az önkormányzat területén működő intézmények tekintetében elmondható, hogy az önkormányzat hivatalában, az iskolában és az óvodában is több a női foglalkoztatott, mint a férfi.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs információnk a nők részvételéről a foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal jár. A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket és a felvételi, az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódás mechanizmusa a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat. A nők és férfiak foglalkozási szegregációja és az ún. üvegplafon az egyenlőtlen bérezés és általában a javakhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők jellegzetesen az alacsony bérezéssel bíró munkahelyeken dolgoznak. Statisztikai és szociológiai tanulmányok megfogalmazzák, hogy a nők évente 95 napot ingyen dolgoznak, mert férfi társaikhoz képest ugyanabban a munkakörben kb. ekkora arányban kapnak alacsonyabb bért.

A nők és férfiak bérezésével kapcsolatosan adatokkal nem rendelkezünk.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag kiszolgáltatottak. Róluk még a kis települések önkormányzatai sem rendelkeznek pontos adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkahelyi esélyegyenlőtlenségének lehetséges okai közül a leggyakrabban a munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetésének nehézségei merülnek fel. E problémának az enyhítésére a munkaidő kedvezmény alkalmazása válhat gyakorlattá, melynek alkalmazása azonban – elsősorban a munkáltatók számára – nehézségekkel jár.

Az eredményes munkaerő-piaci beilleszkedés segítéséhez a foglalkoztathatóság javítását meg kell előznie, vagy ki kell egészítenie a képezhetőség javítására irányuló szolgáltatásoknak és az egyéni adottságokhoz igazodó, támogató szolgáltatásoknak.

Az iskolarendszeren kívüli alternatív képzési programok az iskolából lemorzsolódott fiatalok számára egy új lehetőséget biztosíthatnak tanulmányaik folytatására, egyéni adottságaikhoz és körülményeikhez igazodó képzési formában.

A kisgyermeket nevelő alkalmazottak munkahelyi esélyegyenlőtlensége főként a munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetésének nehézségeire vezethető vissza. E nehézség kezeléséhez leggyakrabban nyújtott segítség az, hogy a kisgyermekesek szabadságolásakor figyelembe veszik gyermekeik iskolai szüneteinek időpontját. Ugyanakkor a kisgyermekesek pozitív diszkriminációja a szabadságolásakor súrlódásokat okoz, és ezzel nehezíti is e csoport foglalkoztatását.

A tapolcai Ringató Bölcsőde nemcsak Tapolcáról, hanem Raposkáról is fogadja a bölcsődés korú gyermekeket, ezáltal, e település női munkavállalóit is segíti a munkaerő-piacra való visszatérésre.

A bölcsőde folyamatos napirenddel működik, a gondozónők az önállóságra nevelés mellett igen nagy hangsúlyt fektetnek a mondókák, versek, dalok tanítására, valamint a szülőkkel való szoros kapcsolattartásra. Ez utóbbit szolgálják a népszerű családi délutánok, ahol szülő, nagyszülő együtt játszhat a kisgyermekkel. A nevelők folyamatosan dokumentálják a gyermek fejlődését, vezetik a szülőket tájékoztató üzenő-füzetet.

Az óvodák gyakorlatilag egész évben fogadják a gyermekeket, a heti és éves nyitva tartást, valamint a nyári zárva tartást is úgy szervezik, hogy valamelyik tagintézmény mindig fogadja a gyermekeket. (erről fenntartói határozat rendelkezik) Az iskolákban a délutáni felügyelet biztosított. Nagyobb problémát a hétvégi munkaszüneti napok és az ünnepnapok jelentik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

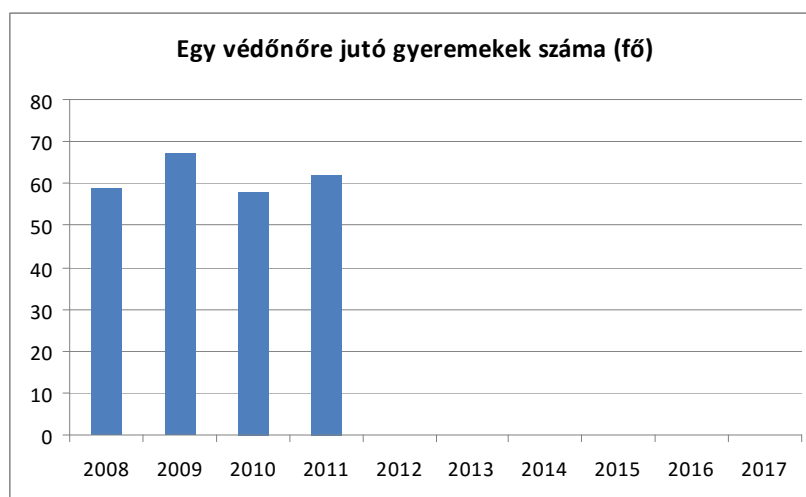
A család és nővédelmi gondozást az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény 41.§-a rögzíti. Ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és a gondozás eszközeivel, a családtervezéssel kapcsolatos ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. Magyarországon egyedülállóan kiépített védőnői hálózat már a terhesség megállapításának időpontjától nagy figyelmet fordít valamennyi kismamára és születendő gyermekére.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe²⁶

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2009	9	604	67
2010	10	583	58
2011	9	560	62
2012	10	560	56
2013	9	538	59

Mint a táblázat adatai is jól mutatják, a születések száma sajnálatosan csökkenő tendenciát mutat. A területi védőnői feladatot 2013-ban 9 fő látja el. Átlagosan 1 főre 60-70 gyermek jut (lásd: 4.3.1 táblázat), míg a megyeszékhelyen ugyanez a szám 90 fő körül mozog (Forrás: Veszprém HEP).

²⁶ Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak nagyobb részt a családon belül fordul elő, ezért gyakran emiatt láthatatlan. Az érzelmi kiszolgáltatottság az áldozat számára megnehezíti a segítségkérést, így nagyon ritka, hogy ezekről a települések adatokkal rendelkezzenek. Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal az illetékes hatóság által a családtól való távoltartás ügyében hozott döntésekről sem.

A nőket érő erőszak elkerülése és megelőzése érdekében szükséges a nők köztudatformálása, önvédelmi oktatások szervezése, önkéntességen alapuló, erőszakmentes szexről felvilágosítás, az ismeretek tananyagba építése (iskola, nevelőintézmények). Az áldozatok támogatása, rehabilitációja fontos teendője a pszichológusoknak, jogászoknak, civil szervezeteknek, valamint a település közösségének is. A leány-, illetve fiatal anyák támogatása során szükséges a nevelés, gyermekfelügyelet, továbbtanulás, munka, önismeret, önvédelem, stb. biztosítása.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások²⁷

év	önkormányzati anyaoththon a településen	önkormányzati anyaoththon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a település 50 km-es körzetében
2008	0	0	0	1
2009	0	0	0	1
2010	0	0	0	1
2011	0	0	0	1
2012	0	0	0	1

A krízishelyzetbe került családok, nők, gyermekek lakhatási problémáinak megoldására városunkban megoldást nem találhatunk. Az önkormányzat anyagi forrásai je-

²⁷ Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

lenleg nagyon szűkösek, a korábbi időszakban pedig a lakhatási gondok megoldása igényként nem merült fel, így a települési önkormányzatok ezen problémák megoldására nem rendeztek be. Családok Átmeneti Otthona, amely elsősorban a Tapolca és Sümeg térségéből rászorulókat tudja elhelyezni várólista alapján a Magyar Vöröskereszt által fenntartott Taliándörögd településen található. Várandós nőket is fogadnak. *(2014-től megszűnt e szolgáltatás)

A megyében található Egyesített Szociális Intézmények Családok Átmeneti Otthona (Pápa) és a VMJV Szociális Gondozási Központ által működtetett Családok Átmeneti Otthona kizárólag Pápa és környéke, illetve Veszprémből helyeznek el rászorulókat. Krízishelyzetben az egész ország területéről is fogadnak.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyereket a szülőjétől.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	14	3
2009	14	3
2010	10	2
2011	10	2
2012	10	2
2013	10	2
2014	11	0

Az adatgyűjtés a tapolcai nők közéleti részvételét térképezi fel.

Az vizsgált időszakban a képviselő-testület női tagjainak száma csökkent. Az előző ciklusban a képviselő-testület tagjai közül 17%-ot-ot képviselt a női nem, (összlétszámhoz viszonyítva) míg a 2010-2014-es ciklusidőszakban ez az arány 16%.

A 2014. évi önkormányzati választásokat követően pedig egy nő sem kerül be a képviselő-testületbe. (Meg kell azonban jegyezni, hogy a bizottságok munkájában többen is részt vesznek)

Az önkormányzati hivatal adatai szerint az önkormányzati választások során a képviselőjelöltek száma között mindig kevesebb volt a nő, mint a férfi. A helyben működő intézményekben (önkormányzati hivatal, óvoda, iskola) ezzel szemben viszont többen dolgoznak, mint a férfi nem tagjai.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A legnagyobb probléma a munkahelyek hiánya. Szükség lenne olyan munkahelyfejlesztésekre, ahol a nők elhelyezkedése megoldódhatna.* Legtöbben a nyári idegenforgalmat kiszolgáló szállodákban, üdülőkben, éttermekben stb. vállalnak munkát,

ebből következően, minden ezirányú fejlesztés az ő munkanélküliségüket is csökkentheti.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs a településen családi napközi, ami bővíthetné a szolgáltatások körét	Családi napközik létrehozásának támogatása
GYES-en, GYET-en lévő nők elhelyezkedési problémái, munkaerőpiacra való visszakerülésük nehézségei	Szorgalmazni kell a gyermekek bölcsődébe történő beíratását.* Olyan idegenforgalmi beruházások, pályázati lehetőségek kihasználása (önkormányzati, vállalkozói) amelyek munkaalkalmat teremtenek a nők számára
Egyedülálló szülők támogatását csökkentették	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások kialakítása
Nőket érő családon belüli erőszakról nincs adat.	Jelzőrendszer működtetésének bevezetése. Nők informálása, segítése védőnői, orvosi, egyházi, civil szervezetek bevonásával.
Alulreprezentáltak a nők a helyi közéletben.	Helyi szinten szorgalmazni a női szerepvállalást.
A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok	1. adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a releváns helyi partnerek bevonásával 2. adatelemzés és problémafeltárás a nők esélyegyenlősége tekintetében 3. a nemek eltérő helyzetének, igényeinek ismeretén alapuló elemzése, a nemekre érzékeny, a nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés
Nincs lehetőség atipikus foglalkoztatási formában elhelyezkedni (részmunkaidő, rugalmas munkavégzés).	atipikus foglalkoztatási formák létrehozása (önkormányzati intézményrendszeren belül), támogatása
Nincsenek krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (nincs családok átmeneti otthona és anyaotthon a településen).	1. családok átmeneti otthona és anyaotthon létrehozása Tapolcán. *(pályázati lehetőségek felkutatása) 2. tájékoztatás a környéken elérhető ilyen típusú intézményekről

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tapolca városban a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet (fenntartó: Tapolcai Szociális Alapszolgáltatási Társulás) keretein belül idősök számára igénybe vehető szolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,* (2015. január 1-től állami feladat)

Elérhetőség: Tapolca, Nagyköz u. 1-3. Tel.: 87-414-485

- Idősök nappali ellátása, Idősök klubja,

Elérhetőség: Tapolca, Szent István u. 12. Tel.:87-730-092

- Hajléktalanos Átmeneti szállása

Elérhetőség: Tapolca, Arany J. u. 16. Tel.:411-004

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	2178	2951	5129
2009	2160	2903	5063
2010	2171	2850	5021
2011	2148	2913	5061
2012	2133	2928	5061
2013	2068	2901	4969

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

6.2.1. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	650	53	8.9%	n.a	n.a	
2009	878	78	8.8%	n.a.	n.a	
2010	781	80	10.2%	n.a.	n.a	
2011	594	68	11.44%	n.a.	n.a	
2012	n.a	n.a		n.a	n.a	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

a) Az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök foglalkoztatottsága csökkenő tendenciát mutat, melyhez a jogszabályi környezet megváltozása is hozzájárult (megváltozott nyugdíjkorhatárok). Valamennyi adat arra mutat rá, hogy 50 év felett szinte lehetetlen elhelyezkedni. *Tapasztalatok alapján a diplomás nyugdíjasok közül többen dolgoznak, mint a felsőfokú végzettséggel nem rendelkezők.*

b) Tevékeny időskorért, pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, és egyéb programok a településen

Az életminőség alakulására jelentős hatást gyakorolhat az élethosszig tartó tanulás *Sajnos országszerte kevés az olyan képzés, amely kifejezetten az idősödő korosztályt célozza meg.

A nyugdíjasok foglalkoztatásának egyik alternatív lehetősége az önkéntes tevékenység végzésébe való bekapcsolódás lehetne.

A településen több nyugdíjas szervezet is működik, foglalkozásaikhoz az önkormányzat ingyenes helyet biztosít, szükség esetén anyagi támogatást is biztosít részükre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs adatunk róla, de feltételezhető, hogy a nyugdíjasok elhelyezkedése a jelenlegi munkaerő piaci helyzet mellett nehezített.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A időskori aktivitás megtartásának egyik alapvető követelménye a hozzáférhető és akadálymentes közlekedés, mely magába foglalja a gyalogos- és tömegközlekedés biztonságos feltételeinek kialakítását, a megfelelő menetrend bevezetését, az elvárásoknak megfelelő buszmegállók kialakítását és a tömegközlekedés megfizethetőségét. Tapolca város gazdasági programjában, Integrált Városfejlesztési Stratégiájában valamint az egyéb közép, hosszú távú dokumentumaiban prioritást élvez a település „akadálymentesítése”, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

*Az idősök szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése többségében biztosított a városban. (lásd: Egészségügyi Alapellátási Intézet által ellátott feladatok, az önkormányzat szociális rendeletéről szóló fejezet, HEP 3.6 pontja)

A városban működő nem önkormányzati intézmények és szolgáltatások közül az alábbiak említhetők:

- Baptista Szeretetszolgálat házi segítségnyújtása,
- A Katolikus Karitás humanitárius szervezet Tapolcai irodája, amely helyi önkéntesek bevonásával ruhát élelmiszert adományoz a rászorulóknak,
- Két vállalkozási formában működő idősök otthona (közülük az egyikben 3 férőhellyel az önkormányzat is rendelkezik, ezekben ideiglenes jelleggel, legfeljebb egy év időtartamra helyeznek el időseket.

Az egészségügyi ellátás esetében a Deák Jenő Kórház aktív ágyainak felszámolása következtében legközelebb Keszthelyen, Ajkán vagy Veszprémben juthatnak ellátáshoz az arra rászorulóknak.*

Különösen nagy problémát okoz az idős magatehetetlen (demens) emberek ellátása. A Deák Jenő Kórház keretein belül működő Ápolási osztály ugyan enyhíti a problémát, de közel sem teljes körűen, tehát mindenképpen indokolt lenne önkormányzati idősok bentlakásos otthonának létrehozása. Ez egyrészt egy ellátási formát biztosíthatna, hiányt pótolna, másrészt pedig a foglalkoztatást is javíthatná.*

6.3.1. számú táblázat: 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	2505	24	0.95
2009	2563	21	0.8
2010	2615	26	0.99
2011	2656	26	0.97
2012	n.a.	26	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	6
2009	6
2010	5
2011	5
2012	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés a településen biztosított. Pl. nyugdíjas kirándulások önkormányzat általi támogatása, színházlátogatások szervezése, egészségügyi felvilágosító előadások, szűrőprogramok szervezése.

c) idősok informatikai jártassága

Az idősok informatikai jártasságát is segítő számítógépes tanfolyamok a városban elérhetőek.

6.4 Az idősoket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen A városban nyugdíjasklub, dalkör működik.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Igényeknek megfelelő egészségügyi ellátás hiánya (pl. belgyógyászati aktív ágyak hiánya, demencia kezelés, hospice szolgáltatás nem megoldott a településen).	<ol style="list-style-type: none"> 1. igényfelmérés és igényeknek megfelelő intézményi hálózat kialakítása, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése 2. prevenció (aktív idősor kereteinek megszervezése, pl. önkénteskedés)
*Nem megoldott az idősök megfizethető bentlakásos ellátása, valamint a nappali ellátás infrastruktúrája.	1. meg kell vizsgálni önkormányzati idősok otthona (bentlakásos) létrehozásának lehetőségét, idősok klubja épület felújítása
Idősok informatikai jártassága alacsony.	<ol style="list-style-type: none"> 1. informatikai tanfolyamok szervezése (könyvtár, releváns civil szervezetek, önkéntesek bevonásával) 2. informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele (pl. E-pontok, Teleházak működtetése, utazás megszervezése)
Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy több színtéren, többek között a munka világában is jelen van a hátrányos megkülönböztetés az idősok (55-x) tekintetében.	<ol style="list-style-type: none"> 1. esélyegyenlőségi fórum létrehozása és működtetése (ülésezés havi rendszerességgel, meghívottak: helyi döntéshozók, helyi munkaadók, célcsoport képviselői) 2. esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál 3. önkormányzati kutatás (releváns civil szervezetek, célcsoportok érdek-képviselésének bevonásával) a diszkrimináció témakörében. 4. felnőttképzési lehetőségek megteremtése (pl. digitális kompetenciafejlesztés)
Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy alacsony az idős (55-x) munkavállalók aránya az önkormányzatnál és az önkormányzat által fenntartott intézményekben.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvénynek megfelelően. Adatgyűjtés forrásai: célcsoport érdekképviselési/civil szervezetei 2. Adatgyűjtés (képzettségi mutatók) a célcsoport körében. 3. Képzési programok működtetése (pl.: digitális kompetenciafejlesztés). 4. Idősok minél magasabb arányú foglalkoztatása az önkormányzatnál és az önkormányzat által fenntartott intézményekben. 5. Otthonról végezhető és távmunka biztosítása, támogatása. 6. Állásbörze szervezése rendszeres időközönként

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat: Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	224	n.a
2009	186	n.a
2010	181	n.a
2011	181	n.a
2012	n.a.	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	25 fő
2009	0	0	24 fő
2010	0	0	25 fő
2011	0	0	23 fő
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legérzékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Legfontosabb feladat a társadalom számára, hogy a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének szempontjait figyelembe véve megtegye azokat a lépéseket, amelyek helyzetüket javítja. Mindannyiunk feladata a fogyatékkal élő emberek integrációjának megteremtése, amely csak részben jelent pénzkérdést. Az emberek szemléleté-

nek, hozzáállásának megváltoztatására is nagy szükség van, ami nem függ az adott ország, település anyagi helyzetétől. Tekintettel arra, hogy a népszámlálás során a fogyatékoság kérdésére nem kötelező a válaszadás, ezért a statisztikai hivatal adatbázisa is csak hozzávetőleges adatokkal rendelkezhet a fogyatékosok számára vonatkozóan.

Kézzelfogható, számszerű adatok a fogyatékosági támogatásban részesülő, valamint a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozóan vannak, amely adatok a támogatásokat megállapító hivatal nyilvántartásában szerepelnek.

A fogyatékkal élő emberek a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerő-piaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a társadalom nem fogyatékos tagjaié. Összehasonlíthatatlanul nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékos-sá, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén visszafoglalkoztatják.

A településen élő fogyatékkal élők számáról, fogyatékoságukról az önkormányzat adattal nem rendelkezik, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élő emberek helyzetéről, szükségleteiről.

7.1.3. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
étkeztetés	225	240	258	0	0	0	0	0	0
házi segítségnyújtás	90	150	190	0	0	0	0	0	0
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	45	50	54	0	0	0	0	0	0
családsegítés	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
támogató szolgáltatás	Ellátja az EFOESZ Közhasznú szervezet (részletesen lásd .alább)								
nappali ellátás	26	28	30	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás):

A munkaerőpiacon való részvétellel (normál vagy védett munkahelyen) pénzbeli és nem pénzbeli járandóságokhoz lehet hozzájutni, ami pozitív hatással van a résztvevők egészségére. Ezen túlmenően a munka elősegíti a személyiség fejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést. A dolgozó fogyatékkal élő emberek fizetést kapnak, személyi jövedelemadót és társadalombiztosítás járulékot fizetnek, önálló életvitelre képesek.

A fogyatékkal élő személyek csökkent, illetve megváltozott munkaképességű személynek tekinthetők a munkaerő-piacon.

Veszprém Megye Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (ÉFOÉSZ) Tapolcai Közhasznú Egyesület a térségben élen jár a fogyatékkal élők foglalkoztatásában és érdekvédelmében. Rehabilitációs munkahelyének célja olyan munkahelyet működtetni, ahol a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalók képzettségüknek és egészségi állapotuknak megfelelő munkát, munkafolyamatot végezhetnek.

Az egyesület úgy alakítja tevékenységi körét, hogy az a lehető legjobban alkalmazkodjon a megváltozott munkaképességű személyek igényeihez.

A munkahelyen megváltozott munkaképességű látás, hallás, értelmileg és mozgássérült munkatárs is dolgozik. A munkavégzés nem jár emeléssel, megterhelő fizikai igénybevétellel.

Jelenleg 72 fő dolgozik a munkahelyen, ebből 54 fő megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő és 6 fő segítő munkatárs.

A munkáltató a foglalkoztatást a munkajogi és munkavédelmi szabályok megtartása mellett, a munkavállaló meglévő képességeinek megfelelő, rehabilitációs célú munkavégzés keretében biztosítja.

A támogató szolgáltatást az ÉFOÉSZ Tapolcai Közhasznú Egyesület által működtetett „Segítünk” Támogató Szolgálat biztosítja.

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A szolgáltatást azok a Tapolca, Badacsonytomaj, Kapolcs, Monostorapáti, Taliándörögd, Ábrahámhegy, Nemesgulács, Badacsonytördemic, Raposka, Gyulakeszi, Révfülöp, Kővágóörs, Köveskál, Mindszentkál, Szentbékál, Balatonhenye, Salföld, Balatonrendes, Kisapáti, Kékkút- községek közigazgatási területén lakó, fogyatékos-sággal élő személyek vehetik igénybe, akik fogyatékos-ságukat szakorvosi vagy Országos Rehabilitációs és Orvosszakértői Intézet által kiadott szakvéleménnyel igazolják, fogyatékos-sági támogatásban, vakok személyi járadékában vagy emelt összegű családi pótlékban részesülnek és a MÁK által kiadott határozattal rendelkeznek. A támogató szolgálat két személygépkocsival rendelkezik, melyek közül az egyik a

törvénynek megfelelően hárompontos biztonsági rögzítéssel és mobil rámpával rendelkező akadálymentesített gépkocsi.

A településen található vállalkozások csak kevés számban alkalmaznak megváltozott munkaképességű személyt, többnyire csak a törvényi előírások által meghatározott/ ajánlott/ támogatott/ kötelező mértékben vállalják foglalkoztatásukat.

Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében átlagosan 1-2 fő megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyt alkalmazott az elmúlt időszakban.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkáltató megsérti az egyenlő bánásmód követelményeit, ha közvetlen vagy közvetett módon hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen az alábbi esetekben:

- munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben.

A fogyatékkal élő személyek számára a fogyatékoságukat is toleráló munkahelyek felkutatása nagyon nehéz. Fogyatékkal élő személyeket általában speciális munkáltatók foglalkoztatnak, amelyek csak a nagyobb városokban találhatók és csak korlátozott számban alkalmazzák a megváltozott képességekkel rendelkező személyeket. A közlekedés feltételei sem minden esetben kedveznek a fogyatékkal élő személyeknek, ezáltal a munkahelyre való eljutás nehézségekbe ütközik.

A különböző mértékben megjelenő akadályok miatt a fogyatékkal élő emberek nagy része kiszorul a munkaerő piacról, és ha állapota jogosulttá teszi, rokkantsági nyugdíjasként vagy rokkantsági járadékosként inaktívvá válik. Jobb helyzetben vannak azok, akik családban élnek és családtagjaik segítségével élik a mindennapjaikat. Az idősebb, egyedül élő fogyatékos személyek többsége szociális otthonokban élik le életüket.

A foglalkoztatás során Tapolca város tiszteletben tartja a munkavállalók emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. A munkavállalók érdekeit figyelembe véve azokat összeegyeztetve olyan munkafeltételeket, munkakörülményeket, munkahelyi légkört alakítunk ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

Tapolca város a foglalkoztatási viszony keretei között is a partnerség elvének érvényesítésére törekszik.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők önálló életvitelét támogató helyi szervezet az ÉFOÉSZ Tapolcai Közhasznú Szervezet, mely fogadja a környező településekről bejáró fogyatékosok támogatását is.

*Az érintetteknek szervezett programok:

Játzóház, zene terápia, judo foglalkozások, tánc foglalkozások, dráma foglalkozások, lovasterápia,

Szülőknek szervezett foglalkozások:

klubfoglalkozások

Szakembereknek nyújtott segítség: tanfolyamok, esetmegbeszélések

Részt vesz a Kulcs programban (alternatív lakhatási, támogatási forma fogyatékkal élők részére Tapolcán 3 fő vesz részt e projektben.*

További fontos teendő:

- A fogyatékkal élő személyek speciális munkahelyen történő foglalkoztatása további feltételeinek megteremtése.
- Integrált munkavégzést támogató programok kidolgozása.
- A rehabilitációs foglalkoztatás támogatási rendszerének felülvizsgálata, munkaadói támogatási rendszer átalakítása.
- A fogyatékkal élő emberek számára meg kell könnyíteni a kapcsolatteremtést, és javítani kell a kommunikációs lehetőségeket a hátrányok leküzdése, az integrációs esélyek növelése érdekében.
- Az előítéletek csökkentése, a társadalmi kohézió növelése érdekében támogatni kell az egyes hátrányos helyzetű csoportokat a sikeres foglalkoztathatósági esélyek növelése és a társadalmi integráció elérése érdekében az alapellátásban működő szolgáltatások támogató programjain, valamint a nem állami szervezetek és önkéntes segítők tevékenységén keresztül.
- A társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet a hatékonyság növelése érdekében célzott programokkal, kiadványokkal, kampányokkal is támogatni kell.
- A munkahelyi integráció elősegítése érdekében szélesíteni kell azokat az eszközöket, feltételeket, amelyek igénybevétele mellett több fogyatékkal élő ember dolgozhat a nem fogyatékos emberekkel együtt. Ki kell építeni a súlyosan fogyatékos személyek „terápiás foglalkoztatásának” jogszabályi, szakmai, tárgyi és finanszírozási hátterét.
- Szabályozni szükséges a munkáltató rehabilitációs feladatait. A jogszabályi környezet átalakítására kell ösztönözni a törvényhozókat, lehetővé kell tenni valamennyi munkavégző képességgel rendelkező, és munkát vállalni szándékozó fogyatékos állampolgár foglalkoztathatóságát.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek részére biztosítandó esélyegyenlőség egyik eszköze az akadály-mentesítés, amely alatt ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember speciális szükségleteinek figyelembe vételével kialakítandó komplex akadály-mentesítést kell érteni. Nemcsak liftek és rámpák szerelését jelenti, hanem hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb. elhelyezését, beszerzését is. Sőt nemcsak az épületek, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférését is jelenti, például honlap akadály-mentesítése, ezen kívül az emberek részéről megkívánja azt a megváltoztatott szemléletet is, amely a fogyatékkal élő személyt egyenjogúnak tekinti. Mindezek megvalósításának egyik eszköze az esélyegyenlőségi terv és annak betartása.

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. A központi rendelkezések értelmében a teljesség igénye nélkül:

- A gyermekek vonatkozásában a fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek részére emelt összegű családi pótlékot folyósítanak.
- A szülőt tartósan beteg, fogyatékos gyermeke után 2 nap pótszabadság illeti meg.
- A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek és kísérője a tömegközlekedési eszközök igénybevétele során kedvezményben részesülnek.
- Az oktatási-nevelési intézményekben az igénybevett étkeztetés során 50 %-os térítési díjkedvezmény jár a tartósan beteg és fogyatékos gyermekek részére.
- A fogyatékosági támogatásban részesülő személyek gépkocsi beszerzési és -átalakítási támogatásban is részesülhetnek, illetőleg parkolásuk megkönnyítése érdekében parkolási igazolványt igényelhetnek.
- A munkáltatót megváltozott munkaképességű személy alkalmazása során járulékfizetési kedvezmény illeti meg.
- A tartósan beteg munkavállaló adókedvezményt kap.
- *AUTISTÁK segítésére létrejövő civil szervezet támogatása*
- A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek részére közgyógyellátás jár. Némely betegség kezelését egészségügyi térítésköteles tevékenységgel támogatják.
- A súlyosan fogyatékos, illetve 18 év alatti tartósan beteg személyek ápolása, gondozása okán orvosi szakértői vélemény alapján (korábban a települési önkormányzat jegyzője) 2013-tól a járási hivatal az ápolást végző személy részére ápolási díjat állapít meg.

A fogyatékkal élő és tartósan beteg személyeket közel egyenlő mértékű támogatás illeti, aztán később az életkor előre haladtával a tartósan beteg gyermekek, személyek részére megállapítható támogatások, jogosultságok ritkulnak, figyelemmel arra, hogy a két állapot eltérő sajátosságokkal rendelkezik.

Az önkormányzat a helyi rendeletében megállapítható ellátások biztosításánál nem alkalmaz az egyes fogyatékkal élő emberek hátrányára negatív diszkriminációt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

A KDOP-3.1.1/B-2f-2010-002 „a tapolcai belváros értékmegőrző rehabilitációja” pályázatnak köszönhetően, a városban zajló felújítások következtében az önkormányzati épületek egy része részben vagy teljesen akadálymentesített, sajnálatos módon azonban a Wass Albert Könyvtár és Múzeum akadálymentesítése nem megoldott, keresni kell a lehetőséget arra, hogy külső források bevonásával e hiányt pótolni tudjuk.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége :

A sportpályához való jutás, játszótér igénybevételenek akadálymentesítettsége többében megoldott.

A helyi boltok szolgáltatásainak igénybevétele néhány esetben nehezített. A város jelenleg üzemelő honlapja akadály-mentesített.

c) munkahelyek akadály-mentesítettsége

Az akadály-mentesítés terén csak úgy érhetünk el látványos sikereket, ha a tervezés és a kivitelezés során rendszerben gondolkozunk. Ki kell alakítanunk egy akadálymentes hálózatot, amely érinti a legfontosabb akadálymentes intézményeket, közterületeket.

A településen működő munkahelyek akadály-mentesítettsége csak részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadály-mentesítettsége

Kiemelt területként kell kezelni a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedésének lehetőségét a közművelődési intézmények tekintetében, az épületen belüli akadálymentes közlekedés lehetőségét is meg kell teremteni, folytatni kell az infokommunikációs akadály-mentesítést is.

A városban lévő önkormányzati utak és járdák állapota többnyire nem teszi lehetővé az akadálymentes közlekedést, a tömegközlekedési eszközök közül az autóbusz és a vonat közlekedés is szóba jöhet, amely azonban nem minden esetben alkalmas a fogyatékkal élő személyek utazásához.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település nagyságából adódóan a fogyatékos személyek helyi ellátása, valamint szociális szakellátása helyben megoldott. Ebben jelentős szerepet vállal az ÉFOESZ közhasznú szervezet, melyről már korábban részletesen szóltunk.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A városban jelenleg a fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében hátránykompenzáló intézkedések az épületek és terek megkezdett akadály-mentesítésén túl nem történtek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen kevés olyan cég, társaság van, amely a megváltozott munkaképességű emberek (az érzékszervi- látás-, hallásszervi, -mozgásszervi fogyatékossgal élő emberek) foglalkoztatását (is) felvállalná.	1. kapcsolódó adatgyűjtés 2. tájékoztatás, kommunikációs kampány a vállalkozások törvényi kötelezettségeiről és az igénybe vehető kedvezményekről. 3. megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása
Középületek akadálymentesítése és a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó egyes webhelyek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott.	1. fizikai akadálymentesítés 2. önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott intézmények alkalmazottainak releváns képzése
Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy több szinten, többek	1. esélyegyenlőségi fórum létrehozása és működtetése (ülésezés havi rendszeres-

között a munka világában is jelen van a hátrányos megkülönböztetés a fogyatékkal élők tekintetében.	<p>séggel, meghívottak: helyi döntéshozók, helyi munkaadók, célcsoport képviselői)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál 3. önkormányzati kutatás (releváns civil szervezetek, célcsoportok érdek-képviselésének bevonásával) a diszkrimináció témakörében.
Alacsony a fogyatékkal élő munkavállalók aránya az önkormányzatnál és az önkormányzat által fenntartott intézményekben, mint legnagyobb foglalkoztatóknál.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Képzési programok működtetése (pl.: digitális kompetenciafejlesztés). 2. Fogyatékkal élők minél magasabb arányú foglalkoztatása az önkormányzatnál és az önkormányzat által fenntartott intézményekben. 3. Otthonról végezhető és távmunka biztosítása, támogatása. 4. Állásbörze szervezése rendszeres időközönként

8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA

A helyi partnerség erősítése érdekében továbbra is ösztönözni kell a civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködést annak ellenére, hogy nem mindegyik települési civil szervezet kompetens az esélyegyenlőségi problémák orvoslásában.

A civil szervezetek kapacitásainak megerősítéséhez szükséges a szervezetek munkatársainak képzése és készségeinek fejlesztése, valamint a szervezetek közötti együttműködés erősítése.

A civil szektor abszorpciós kapacitásának (támogatások felvevőképességének, felhasználásának) növeléséhez, a támogatási programok sikeres végrehajtásához és eredményességéhez rendkívül fontos a megfelelő felkészítés és háttértámogatás biztosítása. Az intézkedés végrehajtása során ezért különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a képzésre és a projektek kidolgozásának segítésére. A civil szervezetek által megvalósítandó projektek végrehajtásához folyamatos szakmai és módszertani támogatást kell nyújtani. A foglalkoztatási és szociális szolgáltatások fejlesztése érdekében ki lehet alakítani a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatását és/vagy képzését segítő non-profit szervezetek minőségirányítási rendszerét.

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen működő civil szervezetek száma a népességéhez viszonyítva igen magas. Tevékenységi körük széles skálán mozog. Legnagyobb számban az egészség-

üggyel, oktatással, kultúra és hagyományápolással, szabadidő, sport, valamint érdekképviselési tevékenységekkel rendelkező szervezetek találhatók.

A civilek többsége megbízható partnerei az önkormányzatnak, javaslataikkal, tevékenységükkel hozzájárulnak a település közügyeinek, problémáinak, aktuális kérdéseinek megoldásához, valamint állandó résztvevői az önkormányzati képviselő-testületi üléseknek. A civil szervezetek egymás közötti kapcsolata igen erős, állandó az információáramlás, az egymás iránti érdeklődés és segítség. A non-profit szervezetek egy része jó kapcsolatot ápol a testvértelepülések szervezeteivel. Ezen kötődések révén a települések intézményei, dolgozói, oktatói, diákjai csereoktatásban, nyelvi képzésben, szakmai továbbképzésben vehetnek részt. Az ilyen jellegű szerveződések eredménye a testvérvárosi kapcsolatok jelentős része. A kapcsolatok alapja mindkét esetben két közösség tagjainak személyes ismeretségén és kontaktusán alapul és ez teljessé válik a települési szintre. Tapolca testvér-települési kapcsolatai is ennek a személyes kapcsolattartásnak köszönhetők.

Tapolca Város évente jelentős összeggel járul hozzá civil szervezetek működéséhez, programjaihoz.

Civil szervezetnek a településen: A településen 66 nyilvántartott civil szervezet működik.

Néhány, az esélyegyenlőség szempontjából releváns civil szervezet:

1. Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (ÉFOESZ)
2. Mozgássérültek Megyei Egyesülete Tapolcai Csoport,
3. Reményforrás Egyesület,
4. Tapolca és Környéke Kistérségi Nyugdíjasok Érdekvédelmi, Érdekképviselési Egyesülete,
5. Hajléktalanokért Alapítvány

Forrás: Tapolca Város Honlapja

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség korrekt.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Tapolca Város tagja a 33 tagönkormányzat társulásának a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulásnak. *(2014. január 1-től a Képviselő-testület döntése alapján megszűnt a tagsági viszony)

d) nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

*Tapolca városban német nemzetiségi önkormányzat működik.

** A 2014. évi Önkormányzati választásokat követően megalakult a Roma Nemzetiségi önkormányzat, de működési nehézségek következtében feloszlott**

Német Nemzetiségi Önkormányzat

elnöke: Molnár Attila

Elnökhelyettesek: Pem Imre, Holczbauer László, Molnárné Resch Mirtill

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
Nincs adatunk róla.

9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Az előkészítés módszere a személyes és az online kapcsolattartás, mely az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vevő szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek a tevőleges bevonás során segítették az adattáblák kitöltését és javaslatot tettek az egyes alfejezetek részletes kifejtésére, szöveges kiegészítésére. A helyzetelemzés előkészítésében résztvevők támogatták az intézkedési tervben szereplő intézkedések elfogadását, amelynek megvalósítására reális lehetőséget is láttak.

III.A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)

1. A HEP IT RÉSZLETEI

1.1 A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliség visszaszorítása	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem
Gyermekek	Hiányos és nem pontos nyilvántartások. Gyermekek napközbeni ellátásának hiánya. Településről más településre eljáró gyermekek/tanulók.	Oktatási/nevelési intézmények nyilvántartás vezetésre kötelezése. Gyermekek napközbeni ellátása intézményesített formában.
Idősek	Élethelyzetet feltáró adatok hiánya. Időseket érintő elszigetelődés, kapcsolati beszűkülés, idősek ellátásának fejlesztése.	Idősek nappali, és bentlakásos (önkormányzati idősek otthona) ellátása intézményi keretek között. Önkéntes foglalkoztatás bevezetése az idősgondozásban. Programszervezés.
Nők	Munkanélküliek magas számú aránya. Munka-erőpiaci visszakерülés nehézségei.	Munkahelyteremtés. Képzések biztosítása helyben. Gyermekek napközbeni ellátása intézményesített formában.
Fogyatékkal élők	Adathiány. Társadalmi kirekesztés.	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem

1.2 A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem	Polgármester, jegyző, képviselő-testület, esélyegyenlőségi referens, szociális szolgálat, intézmények vezetői, civilek, segélyszervezetek, Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
Gyermekek	Gyermekek napközbeni ellátása	Polgármester, jegyző, képviselő-testület, esélyegyenlőségi referens, szociális ügyintéző, óvodavezető és óvodai apparátus, bölcsőde, iskolák
Idősek	*Idősek, demens idősek nappali ellátása, szállítsuk megoldása, önk-i idősek bentlakásos otthona*	Polgármester, jegyző, képviselő-testület, esélyegyenlőségi referens, szociális ügyintéző, szociális szolgálat
Nők	Több nő a közéletben	Polgármester, jegyző, képviselő-testület, esélyegyenlőségi referens, szociális szolgálat, intézmények vezetői, civilek, segélyszervezetek
Fogyatékkal élők	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem	Polgármester, jegyző, képviselő-testület, esélyegyenlőségi referens, szociális szolgálat, intézmények vezetői, civilek, segélyszervezetek

1.3 Jövőképünk:

1. Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beilleszkednek és dolgoznak.
2. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők próbálnak önellátásra törekedni.
3. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek napközbeni ellátását és iskolán kívüli elfoglaltságának kezelését.
4. Folyamatosan odafigyelünk az idősek segítésére és ellátásukra.
5. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód elvét.
6. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére, társadalmi kirekesztettségük megelőzésére és csökkentésére.

2. AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE

2.1.

Intézkedés címe:	*Idősek ellátása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tapolca város erősen előregedő népessége részére tovább kell fejleszteni az őket segítő ellátásokat. (Kiinduló érték táblázatok szerint)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Az alapszolgáltatások körének bővítésével a települési önkormányzat segítséget nyújt az idősek és szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben az önálló életvitelük fenntartásában, szükség esetén bentlakásos otthonban (önkormányzati idősok otthona) történő elhelyezésükben, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból (demencia) vagy más okból származó problémáik megoldásában. Igénybevitel elősegítése, szállításuk megoldásával.</p> <p>Célok:</p> <p><u>Rövidtávú:</u> Tájékozódni kell az igénybevitel mértékéről. Igényfelmérés készítése.</p> <p><u>Középtávú:</u> Igénylők közül $\geq 50\%$-ot gondoznak nappali ill. idősok otthona ellátás keretében.</p> <p><u>Hosszútávú:</u> Az összes nappali, bentlakásos és demens ellátást igénylő idős embernek segít az ellátó rendszer.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - infrastrukturális, műszaki háttér, pénzügyi és humán erőforrások számbavétele - alapszolgáltatás megszervezése - műszaki feltételek és pénzügyi források megteremtése - humán erőforrás szükség szerinti képzése - folyamatosság fenntartása
Résztvevők és felelős	Idős emberek (szociálisan rászorulóknak), gondozók, intézményvezető, Közös Önkormányzati Hivatal szociális ügyintézője, polgármester, jegyző, egészségügyi dolgozók, Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet vezetője, dolgozói
Partnerek	Idős emberek (szociálisan rászorulóknak), gondozók, intézményvezető, Közös Önkormányzati Hivatal szociális ügyintézője, polgármester, jegyző, képviselő-testület, egészségügyi dolgozók, szomszédos önkormányzatok, Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet vezetője, dolgozói

Határidő(k) pontokba szedve	1-6 hónap: Igényfelmérés 7-10 hónap: Pályázati lehetőségek felkutatása 11-36 hónap: Szociális szolgáltatást nyújtó intézmény alapítása, fenntartása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<u>Eredményességi mutatók</u> : Idősek nappali ellátása, demens idősek ellátása idősek bentlakásos otthona szakmai és infrastrukturális körülményeinek javulása. Ellátottak számának emelkedése. <u>Rövidtávú</u> : Az ellátás jelenlegi feltételeinek megtartása <u>Középtávú</u> : Helyi lakosú idősek egyre nagyobb számban veszik igénybe. Az ellátottak száma a tervezethez képest nő. 100%-os intézményi kihasználtság. Az idősek magányosság érzete csökken. Családok ellátási terheinek csökkenése ezáltal munkavállalási lehetőségük javulása <u>Hosszútávú</u> : 100%-os intézményi kihasználtság. Rentábilis fenntartás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány → pályázati lehetőségek figyelése, forráspótlás Idősek érdektelensége → meggyőzés, programszervezés, érdeklődés felkeltése
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pénzügyi és műszaki erőforrások

2.2

Intézkedés címe:	Gyermekek napközbeni ellátása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tapolca városban elő kell segíteni a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekvállalás lehetőségét. (Kiinduló érték táblázatok szerint)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodjék. E szolgáltatáshoz igazodva kerüljön támogatásra az a vállalkozó, aki ellátja a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését <u>családi napközi</u> létrehozásával. Célok: <u>Rövidtávú</u> : Tájékozódni kell az igénybevétel mértékéről. Igényfelmérés készítése. <u>Középtávú</u> : 3 éven aluli gyermekek, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek ellátása családi napköziben. <u>Hosszútávú</u> : Tapolca városban és mikrotérségében működő ellátó rendszer kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - infrastrukturális, műszaki háttér, pénzügyi és humán erőforrások számbavétele - alapszolgáltatás megszervezése - műszaki feltételek és pénzügyi források megteremtése - humán erőforrás szükség szerinti képzése - mikrotérségi társulások alakítása - folyamatosság fenntartása

Résztvevők és felelős	Gyermekek, pedagógusok és kisgyermekgondozók, intézményvezető, Önkormányzati Hivatal szociális ügyintézője, polgármester, jegyző, egészségügyi dolgozók, Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet vezetője és dolgozói
Partnerek	Gyermekek, pedagógusok és kisgyermekgondozók, intézményvezető, Közös Önkormányzati hivatal szociális ügyintézője, polgármester, jegyző, képviselő-testület, egészségügyi dolgozók, szomszédos önkormányzatok, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	1 év hónap: Igényfelmérés. Pályázati lehetőségek felkutatása. Egyeztetés. 1-5 év: Gyermekek napközbeni ellátását biztosító családi napközi alapítása, fenntartása.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<u>Eredményességi mutatók</u> : Intézmény (komplex) létrehozása. Ellátottak száma. <u>Rövidtávú</u> : Intézmény kialakításra kerül és működési engedélyt kap. <u>Középtávú</u> : Helyi lakosú szülők és gyermekek egyre nagyobb számban veszik igénybe. Az ellátottak száma a tervezetthez képest nő. Munkahelyteremtés nők számára. 100%-os intézményi kihasználtság. Szülők biztonságérzete nő. <u>Hosszútávú</u> : 100%-os intézményi kihasználtság. Rentábilis fenntartás. Mikrotérségi kapcsolatok erősítése és igénybevétel a környező településekről.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány → normatív támogatás, pályázati lehetőségek figyelése, forráspótlás, szponzoráció Érdektelensége → meggyőzés, programszervezés, érdeklődés felkeltése
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pénzügyi és műszaki erőforrások

2.3

Intézkedés címe:	Nők a közéletben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők alulreprezentáltak a közéletben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Emelkedjen a női képviselők száma a képviselő-testületben. Célok: <u>Rövidtávú</u> : Tájékozódni kell az igényekről, alkalmas személyekről. Igényfelmérés készítése. <u>Középtávú</u> : A következő önkormányzati választások alkalmával emelkedjen a női képviselők száma. <u>Hosszútávú</u> : A település női lakosainak arányában képviseltessék magukat a nők a képviselőtestületben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - humán erőforrás szükség szerinti képzése - folyamatosság fenntartása
Résztvevők és felelős	Közéletben eddig is tevékenykedők felvilágosító munkája.
Partnerek	Közművelődési szakember, polgármester, a város életében eddig is résztvevők, közéletben tevékenykedő nők

Határidő(k) pontokba szedve	1-6 hónap: Igényfelmérés, tájékozódás
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: több nő a közéletben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	meggyőzés, programszervezés, érdeklődés felkeltése
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás,

2.4.

Intézkedés címe:	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tapolca városban a társadalmi kirekesztettség ellen küzdők száma nem ismert, intézkedések nem kerültek meghatározásra. (Kiinduló érték táblázatok szerint)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célok: Lakosság igényeihez, szükségleteihez illeszkedő ellátási és hatékony információszolgáltatási rendszer kialakítása. Rövidtávú: Adatbázis kialakítása a kiemelt célcsoportok tekintetében. Középtávú: Közintézményekben a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Esélyegyenlőségi törekvéseket figyelembe vevő segélyezési rendszer kialakítása. Közösségi program megvalósítása (évente legalább egy alkalommal célcsoportonként). Hosszútávú: Szolgáltatások társulás keretében történő biztosítása és fejlesztése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - adatgyűjtés - kérdőíves igényfelmérés a kiemelt célcsoportok tekintetében - erőforrások megteremtése, biztosítása - szakemberek megkeresése és szerződések megkötése - közreműködő partnerek felkutatása - mikrotársulások alakítása és fenntartása - folyamatosság biztosítása
Résztvevők és felelős	Kiemelt célcsoportok, esélyegyenlőségi referens, szakemberek
Partnerek	Kiemelt célcsoportok, polgármester, jegyző, képviselő-testület, Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói, esélyegyenlőségi referens, külső szakemberek (szakértők), pedagógusok, közintézményben dolgozók, egészségügyi dolgozók, házi gondozók, családsegítők, gyermekjóléti és szociális szolgálat dolgozói, civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	1-12 hónap: Adatgyűjtés és igényfelmérés. Közreműködő partnerek felkutatása. 1-5 év: Tevékenység megvalósítása célcsoportonként külön-külön.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Eredményességi mutatók: Társadalomból kirekesztettek száma, közreműködő partnerek száma, intézkedések száma. Rövidtávú: Társadalmilag kirekesztett réteg meghatározása és számuk

(rövid,közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	csökkentésére vonatkozó intézkedések meghatározása. <u>Középtávú:</u> Meghatározott intézkedések megvalósítása, mérése. <u>Hosszútávú:</u> Társadalmilag kirekesztettek számának csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatgyűjtés hiányosságai → felkészült szakemberek bevonása, konkrét és megvalósítható intézkedések megfogalmazása Érdektelenség → meggyőzés, felkészítés, képzés, együttműködés
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pénzügyi erőforrások

2.5

Intézkedés címe:	Fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus az óvodában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a fejlesztésre szoruló, szakember segítségét igénylő gyermek az óvodánkban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Tapasztalatunk, hogy a településen élő óvodás gyermekek között egyre többen vannak, akik gyógypedagógiai fejlesztésre szorulnak. Ezért az óvoda, mint a települési önkormányzat saját fenntartású intézménye célul tűzi ki, hogy 5 éven belül emeli a fejlesztőpedagógusok és a gyógypedagógusok számát az intézményben.</p> <p><u>Rövidtávú:</u> Óvodapedagógus beiskolázása, melyhez támogatást nyújt az intézmény. (tandíj, fizetett tanulmányi szabadság). Tanulmányi szerződés kötés a beiskolázottal.</p> <p><u>Középtávú:</u> Fejlesztőpedagógus és gyógypedagógus végzettségű óvodapedagógus működésének elősegítése az óvodában.</p> <p><u>Hosszútávú:</u> Fejlesztésre szoruló gyermekek foglalkoztatása szakember által.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>Óvodapedagógus beiskolázása, vagy felvételnél előnyben részesítése olyan szakembernek, aki rendelkezik gyógypedagógusi végzettséggel.</p> <p>A gyermekek képességeinek felmérése.</p> <p>A gyermek fejlődésének nyomon követése</p>
Résztvevők és felelős	szakember, gyermek, nevelőtestület, szülők, pedagógiai szakszolgálat, önkormányzat
Partnerek	szakember, szülők, nevelőtestület, nevelési tanácsadó, pedagógiai szakszolgálat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	<p>1 év Fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus végzettséget megszerző óvodapedagógus kiválasztása.</p> <p>2 év A képzettség megszerzése.</p> <p>5 év A fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus munkájának fenntartása.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p><u>Rövidtávú:</u> Problémás gyermekek fejlesztésének elősegítése.</p> <p><u>Középtávú:</u> Egyéni bánásmódot alkalmazó szakember dokumentálható jó eredményeket tud felmutatni, mely által hatékonyra válik a problémás gyermek fejlesztése.</p> <p><u>Hosszútávú:</u> Jobb lesz az iskolaérett gyermekek aránya a településen.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Korlátozott lehetőségek, nem megfelelő szakember gárda → álláshirdetések, pályázatok,</p> <p>Érdektelenség, pénzügyi forrás hiánya → motiválás</p>
Szükséges erőforrások	Szakember, cselekvőképes közösség, önerő biztosítása a beiskolázáshoz.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem	Tartós munkanélküliség visszaszorítása, Tapolca városban a társadalmi kirekesztés ellen küzdők száma nem ismert	A lakosság igényeihez, szükségleteihez illeszkedő ellátási és információszolgáltatási rendszer, az esélyegyenlőségi törekvéseket is figyelembe vevő segélyezési rendszer, munkahelyteremtés	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció, adott évi költségvetés, gazdasági koncepció ITS	Adatgyűjtés, erőforrások megteremtése, szakemberek megkezdése, mikrotársasági társulások alakítása, fenntartása, munkahelyteremtés	Polgármester, Jegyző, Családsegítők, esélyegyenlőségi referens	2017.	Társadalomból kirekesztettek száma csökken, Csökken a munkanélküliség	Humán, pénzügyi - , pályázati források igénybe vételével, technikai	Társadalmilag kirekesztett réteg meghatározása, számuk csökkenése, munkahelyek
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekek napközbeni ellátása	A családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet biztosítása	Családi napközi működtetése Tapolcán	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció, ITS, Gazdasági program	Igényfelmérés Műszaki és pénzügyi feltételek megteremtése, szolgáltatás megszervezése, és támogatása, mikrotársasági	Polgármester Jegyző, Közös Önkormányzati Hivatal, Családsegítő szolgálat, alkalmas végzettséggel rendelkező	2018.	Intézmény létrehozása, ellátottak számának emelkedése,	Humán, pénzügyi, technikai, műszaki,	Munkahelyteremtés a nők számára, a gyermekek biztonságos ellátása

					társulások megszervezése	vállalkozók				
2	Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus az óvodában	Egyre több fejlesztésre szoruló gyermek van az óvodákban	Gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok számának emelése az intézményekben	Közüoktatási fejlesztési terv, Szociális szolgáltatás-tervezési koncepció	Óvodapedagógus beiskolázása gyógy-pedagógiai intézménybe, felvételnél részesüljön előnyben a gyógypedagógusi, fejlesztőpedagógusi végzettséggel rendelkező szakember	Intézmény-vezető, óvónők, fenntartó	2017.	Gyógypedagógusok számának emelkedése, iskolaérett gyermekek számának emelkedések	Humán pénzügyi	Emelkedik az iskolaérett gyermekek aránya a településen
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők a közéletben	A nők alul-reprezentáltak a közéletben	Emelkedjen a női képviselők száma a képviselő-testületben	Szociális szolgáltatás-tervezési koncepció	Tájékozódni kell az igényekről, az alkalmas személyekről	A közéletben eddig is tevékenykedők felvilágosító munkája	2018.	Több nő a közéletben	humán	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek ellátása	Tapolca város elöregedő népessége részére tovább kell fejleszteni az őket segítő nappali, demens idősok nappali ellátását, szállításuk meg-	Alapszolgáltatások körének bővítése, segítség nyújtása az idősek, demens idősok és a szociálisan rászorulóok részére. Idősok Klubja épületének felújítása,	Szociális szolgáltatás-tervezési koncepció, ITS, Gazdasági program	Igényfelmérés erőforrások számbavétele, szolgáltatás - szervezése, humán erőforrás szükség szerinti képzése	Polgármester Általános Igazgatási Csoport csoportvezetője, Szociális és Alapellátási Intézet vezetője, dolgozói	2018.	Ellátottak számának emelkedése, 100%-os intézményi kihasználtság	Humán, pénzügyi, infrastruktúrá-lis, pályázati lehetőségek bevonása,	A szociális ellátások irány-ti megnövekedett igény

		oldásával,	idősek otthona létrehozása, idősek szállításának megoldása az ellátóhelyre.							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem	Tartós munkanélküliség visszaszorítása, Tapolca városban, a társadalmi kirekesztés ellen küzdők száma nem ismert, ezért az erre vonatkozó adatok feltárása fontos feladata	A lakosság igényeihez, szükségleteihez illeszkedő ellátási és információ-szolgáltatási rendszer, az esélyegyenlőségi törekvéseket is figyelembe vevő segélyezési rendszer, munkahelyteremtés	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció, adott évi költségvetés, gazdasági program, ITS	Adatgyűjtés, erőforrások megteremtése, szakemberek megkeze- resése, mikrotér- ségi társulások alakítása, fenntartása	Polgármester, Jegyző Családsegítők, esélyegyenlőségi referens	2017.	Társadalomból kirekesztettek száma csökken, Csökken a munkanélküliség	Humán, pénzügyi, Pályázati források technikai	Társadalmilag kirekesztett réteg meghatározása, számuk csökkenése,

3. MEGVALÓSÍTÁS

3.1 A megvalósítás előkészítése:

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

3.3 A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve munkacsoportokat hozhat létre.

3.4 Monitoring és visszacsatolás

A HEP IT megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.5 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a HEP IT nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.6 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről felel:

Varga Béláné közoktatási referens

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a HEP IT.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, köteles vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.7 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA

I. A Tapolca Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **145/2013. (IX.20.)** számú határozatával elfogadta.

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Császár László
polgármester
Tapolca Város Önkormányzata
képviselője

Tapolca Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Ughy Jenőné
Tapolcai Közös Önkormányzati
Hivatal Jegyzője

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Horváthné Németh Edit
Szociális és Egészségügyi
Alapellátási Intézet
Igazgatóhelyettese

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Pápainé dr. Németh Mária
Általános Igazgatási Csoport
csoportvezetője

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Bartha Józsefné
Roma Nemzetiségi Önkormányzat
elnöke

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Bajner Imre
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
igazgatója

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Gál Attila
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
igazgatóhelyettese

Tapolca, 2013. szeptember 20.

dr. Komjátiné Nyakó Györgyi
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
tagintézmény-vezetője

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Bodor Tamás
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
tagintézmény-vezetője

Tapolca, 2013. szeptember 20.

Horváth Zoltánné
Tapolcai Óvoda
óvodavezetője

Záradék:

Tapolca Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Tapolca, 2015. december 18.

Dobó Zoltán
polgármester
Tapolca Város Önkormányzata
képviselőjében

Tapolca Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tapolca, 2015. december 18.

Ughy Jenőné
Tapolcai Közös Önkormányzati
Hivatal Jegyzője

Tapolca, 2015. december 18.

Sikos Rita
Tapolcai Szociális és Egészségügyi
Alapellátási Intézet
intézményvezetője

Tapolca, 2015. december 18.

Pápainé dr. Németh Mária
Általános Igazgatási Csoport
csoportvezetője

Tapolca, 2015. december 18.

Bajner Imre
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
igazgatója

Tapolca, 2015. december 18.

Gál Attila
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
igazgatóhelyettese

Tapolca, 2015. december 18.

dr. Komjátiné Nyakó Györgyi
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
tagintézmény-vezetője

Tapolca, 2015. december 18.

Bodor Tamás
Tapolcai Bárdos Lajos
Általános Iskola
tagintézmény-vezetője

Tapolca, 2015. december 18.

Horváth Zoltánné
Tapolcai Kertvárosi Óvoda
Intézményvezetője

Tapolca, 2015. december 18.

dr. Décsey Sándor
Wass Albert Könyvtár és Múzeum
Intézményvezetője

HEP elkészítési jegyzék²⁸

NÉV ²⁹	HEP részei ³⁰										Aláírás ³¹
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ughy Jenőné Jegyző	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Horváthné Németh Edit Szociális és Egészség- ügyi Alapellátási Intézet igazgatóhelyettes	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Pápainé dr. Németh Má- ria csoportvezető	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Bartha Józsefné Roma Nemzetiségi Ön- kormányzat elnök	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Bajner Imre Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola igazgató	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

²⁸ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

²⁹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³⁰ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

³¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Gál Attila Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola tagintézmény-vezető	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Komjátiné Nyakó Györgyi Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola tagintézmény-vezető	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Bodor Tamás tagintézmény-vezető	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
*Horváth Zoltánné Tapolcai Kertvárosi Óvoda intézményvezetője	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
* dr. Décsey Sándor Wass Albert Könyvtár és Múzeum intézményvezetője	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
*Sikos Rita Tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet intézményvezetője	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	